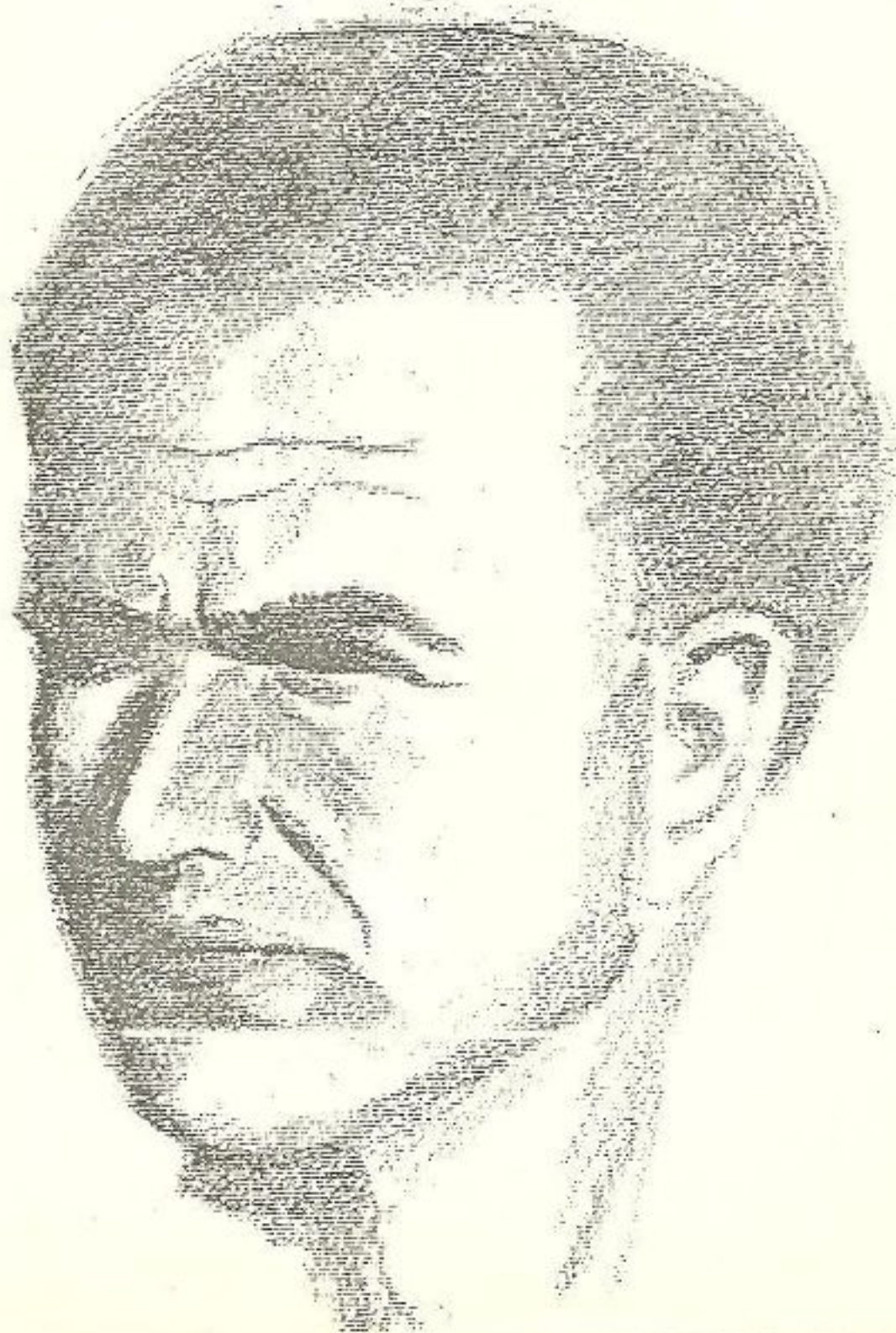

HELIKO

TRIMONATA GAZETO DE LA KOMUNUMA ESPERANTO ORGANIZAĴO RIJEKA

LA 4-a JARO - NUMERO 11, 12, 13 - MAJO, 1985.

Unomonta gazeto de la Komunuma Esperanta-organizaĵo - Rijeka
Mjeseĉni list OK Saveza za esperanto - Rijeka

Ĉefredaktoro: Damir Rak

Gl. urednik :

Lektoro: Anja Hurĉak

Lektor :

Adresa de la redakcio: Esperantista societo
"A.Š.Turković"
Korzo narodne revolucije 2a/III
51000 R I J E K A

Telefono: (051) 34-670

Presita en: Vera Hofbauer, Rijeka
Ŝtampano u:

Kunlaboris: Rado Ŝkalamera, Lucija Borĉić, Vera Fabris,
Sudjelovali: Valter Ŝverko, Li Yuping, Sanja Bokulić,
Domenica Vanić, Karneluti Josip, Josip Pleadin,
Robert Barbir, Mirjana Vukelić, Zorić Mate,
Vanja Mušnjak

Titolpaĝo:

Naslovna stranica: VANJA MUŠNJAK

ENHAVO:

PAGŬ:

1. Internacia junulara jaro -----	1
2. Pli varia agado -----	2
3. Speciala revuo por libroamantoj -----	6
4. La Jarkunveno de "A.Š.Turković" -----	7
5. 163 poetoj -----	8
6. Prijedlog plana reda za 1985. god. -----	9
7. Financijski plan reda -----	11
8. Li Yuping estis nia gasto -----	12
9. Seminario por junulara aktivuloj -----	16
10. Robert Barbir en la Junulara Ĵurnalisma lernejo -----	17
11. Paroli, paroli, paroli -----	18
12. Esperanto parolata, kie ? -----	23
13. Unika kolektejo -----	24
14. Korespondanto de KEL -----	26
15. Pli da esperantlingva teksto -----	27
16. Nova libro -----	28
17. "Heliko" en "La abeloj" -----	29
18. Leteroj -----	30
19. Esperanto en la lernejo "Podmurvice" -----	31
20. Deziras korespondi -----	32
21. D-ro Albert Goodheir en Rijeka la 20-an de majo -----	33
22. Internacia piedirado tra Verkor Montaro -----	34
23. Kvizo pri nealiancitateco -----	35
24. 60 minutoj pri Esperanto-disaŭdigo el Radio Rijeka --	37
25. Bone informitaj dank' al nia delegito en KEL -----	44
26. EK "Juneco" en Pula planas: -----	46
27. Intervjuoj -----	47
28. Pionira Somero - Ozren -----	50
29. Esperanto en la "Enigmistika trajno '85" -----	51
30. Seminario por aktivuloj de la sociaj organizoj -----	53
31. Bildkarto el Zagreb -----	54
32. Pravila SER-a -----	55

Internacia Junulara Jaro

Unuigintaj Nacioj deklaris la jaron 1985 Internacia Junulara Jaro. TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo) esploras multajn problemojn de la hodiaŭa junularo en la mondo dum la 41-a Internacia Junulara Kongreso en Eringenfeld (FR Germanio). En nia lando la samon faros Ligo de Socialista Junularo kaj en kadro de ĝi ankaŭ nia esperantista junularo.

En sia laborplano por la jaro 1985, Kroatia Esperanto Ligo el inter ĉiuj agadoj metis en la unuan vicon du: 1) la 40-jaran jubileon de la liberiĝo de Jugoslavio kaj de la venko super faŝismo, kaj 2) Internacian Junularan Jaron (seminario por prelegantoj pri tiu ĉi temo, ekspozicio de la junulara gasetaro el 30 landoj, serio da ekspozicioj kaj prelegoj pri la junularo).

"Keliko" signas en ĉi tiu numero la Internacian Junularan Jaron sur la kovrilpaĝo per la bildo de Popola heroo Ivo Lolo Ribar (1916-1943), desegnita de nia juna kaj nova esperantistino Vanja Kušnjak. Brila figuro de Ivo Lolo Ribar estas permanenta simbolo de jugoslavia revolucia junularo; gvidinto de progresema kaj revolucia junularo restas konstanta idolo de junaj generacioj. Menciindas ke Ivo Lolo Ribar estis aktiva esperantisto. Menciinda ankaŭ ke Ivo Lolo Ribar estis forte ligita al Sušak, kie li estadis ofte dum sia infaneco kaj juneco (precipe dum someraj ferioj).

R.S.

Pli varia agado

Raporto de la prezidento de la Societo "A.Š.Turković" prof. Slobodan Vitolović en la jarkunveno

La jarkunveno de Esperantista societo "Aleksandar Šandor Turković" okazis la 28-an de marto 1985 en la ejo de la Komunumo de Italianoj en Rijeka. Partoprenis ĉirkaŭ 150 vizitantoj. Krom la membroj de la societo ĉeestis ankaŭ la ĥoro de la Elementa lernejo "Vladimir Gortan" kun ĝia gvidantino prof. Mirjana Žužić, plus recitadgrupo el la Elements lernejo Podmurvice kaj la gasto el Ĉinujo ĵurnalistino Li Yuping, raportistino de Radio Pekino.

Post la himno "La espero", post aliaj kantoj kaj post recitaĵoj en Esperanto, la prezidento prof. Slobodan Vitolović legis sian ĵarraporton por la periodo ekde 24.4 ĝis 28.4.85. Li diris:

-Pasintjare la agado de nia societo estis eble de unu nuanco pli varia ol antaŭe. En la plej baldaŭs estonteco tio venigebus grava levitan labor kvaliton.

Jen 15 punktoj enhavantaĵ pasintjaran laborrezultojn.

1) La kursoj por civitanoj okazigas laŭ la plano:

-la aŭtunan A-kurson komencintan en oktobro 84. gvidis Anjo Hurčak por 10 vizitantoj. Kvin el ili daŭrigas viziti la kurson.

-printempa A-kurso komenciĝis en marto 85. La gvidantino estas Sanja Bokulić; 14 vizitantoj.

-por 5 membroj de nia societo okazigis parto de B-kurso. Prelegintoj estis A. Hurčak kaj Rado Škalamera.

2) En la lernejoj:

-Elementa lernejo Bobiĵevo: 12 lernantoj el la 4. klaso. Gvidanto Damir Rak.

-Elementa lernejo Podmurvice: 12 gelernantoj el 6-a kaj

7-a klasoj. Gvidantino Mirjana Vukelić.

-Elementa lernejo "V.Gortan": Dr Marija Šekulja gvidas la 5-a klason kaj prof. S.Vitolović la 3-an klason. Kune 20 gelernantoj.

-CUO KUOIK: Rado Škalamera prelegas regule Esperanton fakultative. Komence estis 33 libervolaj gelernantoj el kvar klasoj kaj el 11 diversaj studfakoj. Nun restis dek.

-En Delnice du A-kursoj, unu en Elementa lernejo kaj dua en Mezlerneja centro. Gvidantoj: Branka Mihajlović kaj Darko Majnarić. En ĉiu grupo po ĉirkaŭ 20 gelernantoj.

En oktobro 84 japana kleriga delegacio vizitis la lernejon "V.Gortan" kaj CUO KUOIK. Naŭ membroj de tiu delegacio vizitis la klason en kiu instruas Esperanton dr Marija Šekulja. Unu lernantino bonvenigis la delegacion Esperante. La lerneja ĥoro kantis "Sub verde standardo".

3) La studado de Esperanto en Universitato Ljubljana estis inaŭgurita la 24-an de novembro 1984. Inter la unuaj 23 studentoj troviĝas unu el Rijeka: Damir Rak. Pri la inaŭguro de E-studo en Ljubljana Rado Škalamera aperigis ampleksan intervjuon kun profesoro el Budapeŝto dro Istvan Szerdahelyi en "Novi List".

4) Partopreno en fakaj kunvenoj en nia lando estis limigita pro financaj kialoj, sed tamen:

-en Bosanska Krupa, renkontiĝo de la E-junularo. ĉeestis Damir Rak,

-en Tuzla, renkontiĝo de la studenta E-junularo el BKH, ĉeestis Damir Rak,

-en Zagreb. Konsultado de studentaj kaj junularaj E-societoj el Jugoslavio, en oktobro, ĉeestis Valter Šverko,

-en Varaždin, renkontiĝo de esperantistoj kaj membroj de Ferijalni savez, en decembro, ĉeestis Valter Šverko, Robert Barbir kaj Jasna Vukmirović.

-en Split, renkontiĝo de E-junularo el Kroatio, en novembro, ĉeestis V. Šverko,

-en Slavonski Brod, la 5-a renkontiĝo de esperantistoj el Slavonio, Barjo kaj Srijem, en junio, ĉeestis Meho Jakupović.

5) Partopreno en internaciaj kunvenoj estis sufiĉe sukcesa:

-Trilanda konferenco en Treviso, 7-10.sept., -naŭ membroj el Rijeka,

-Balkana kongreso, Ateno, 20-25, okt., sep Rijekanoj,

-ILEI-konferenco en Škofja Loka en aŭgusto - du membroj el Rijeka. Poste, 21-23 aŭg. 58 partoprenintoj estadis en Rijeka. Nia societo organizis ilian estadon, vizitadon de urbo, viziton al insulo Krk kaj al Opatija,

-Kongreso de blinduloj E en Tirrenio (Italujo) 21.6.-2.7.84. partoprenis Barica Grgurević.

6) En la manifestacio "Revuo de la E-kulturo en Kumrovec", 19.5.84. partoprenis 16 gelnantoj el Elementa lernejo "V. Gortan" kaj du lernantinoj el CUC KUOIK (Branislava Subotić kaj Barbara Stanković). La ŝoron gvidis prof. Mirjana Žužić. Ĉeestis ankaŭ Meho Jakupović kaj dr Marija Šekulja.

7) Okaze de Zamenhofa tago (21.12) la societo organizis aranĝon kun prelego de dro Ivo Borovečki "Esperanto kaj internacia kunlaboro". La infanĝoro sub gvido de profesorino Žužić kantis plurajn E-kantojn. La aranĝon partoprenis ĉirkaŭ 120 vizitantoj. Poste Nado Škrlamera publikigis en du numeroj de "Novi list" longan artikolon.

8) En la kadro de soci-politike agado, pere de Koordiniga komitato de la sociaj organizoj, nia societo aktive partoprenis plenumante la junularajn agadprogramojn: en la stafeto de juneco en la marŝo sur Učka, en la seminario por aktivuloj en Fužine (Robert Barbir), kaj en la kurso "ĵurnalisma lernejo" (Robert Barbir).

9) Nia societo organizis novjaran feston en Mrzle Vodic. Partoprenis 24 anoj de SEK el Zagreb kaj 13 el Rijeka.

10) Grava okazintaĵo estis la seminario por aktivuloj de E-societoj organizita je la nomo de KEL (18-20. 1.85) en la Junulara kolonio "Lovorka Kukanić". Partoprenis 33 gejunuloj el 14 urboj el Kroatio.

Tiukaze Radio Rijeka disaŭdigis la 19-an de januaro ekde 16 ĝis 17 horoj elsendon pri seminario kaj pri E. Oni intervjuis E-veteranon Meho Jakupović kaj Rado Škalamera. La elsendo kontentige ekeŝis inter publiko, videble laŭ telefonaĵ reagoj de la aŭskultantaro. Inter aliaj, anoncis sin Đorđe Tumara, direktoro de la Elementa lernejo "V.Gortan", espriminte sian kontentecon kaj pozitivan sperton rilate la instruadon de E en kadro de liberaj agadoj.

11) El planitaj 6 ekspozicioj de la E libro, estis organizita nur unu: en Delnice (20-25.11). Ĉe la inaŭguro en la Hejmo de JKA partoprenis ĉ. 20 vizitantoj, sed poste la ekspozicion vizitis organize gelnantoj de la Elementa lernejo kaj de Mezlerneja centro. Okaze de inaŭguro Rado Škalamera parolis pri la E literaturo. Li estis ankaŭ intervjuita por elsendo de la loka radiostacio. La ekspozicio ekvokis intereson por E kaj motivigis ekkomencon de E-kurso.

12) La gazeto "Heliko" eliris en tri numeroj. Kvankam la financaj malfacilaĵoj pligrandigis, la gazeto vivas kaj konstante plibonigas. La societa prezidantaro decidis doni al la redaktaro de la gazeto pli grandan zorgon, kaj tial elektis redaktan komitaton el: Damir Pak, Rado Škalamera, Slobodan Vitolović, Valter Šverko kaj Robert Barbir.

13) En kadro de la sporta societo tre aktivas ĉi tiuj sekcioj: a) ŝakistoj - ĉ. 50 membroj. Ankaŭ ĉijare ili gajnis la unuan pozicion en la regiona ŝakligo. La gvidanto Stipe Duretić. b) tabloteniso - gvidanto Anton Sok, c) malgranda futbalo - gvidanto Anton Sok.

14) Plenumado de la laborplano por la jaro 1984.

Tiu plano enhavis 30 punktoj. Por 19 punktoj la societo ne ricevis necesan monon, tiel oni ne povis realigi ilin. Aliaj punktoj estis realigitaj aŭ entute aŭ parte. Pri tio oni sufiĉe diris en ĉi raporto. Tamen, ni ne sukcesis organizi seminarion por instruistoj, nek ĉiujn ekspoziciojn, nek eldoni planitaj ses numeroj de "Heliko". La ĉefan kialon por tiuj malsukcesoj ni vidas - diris la prezidanto - en niaj ankoraŭ malgrandaĵ subjektivaj fortoj.

15) La pasintan periodon ni povas konsideri sukcesan pro du ĉefaj kialoj:

a) la nombro de aktivaj gejunuloj konsiderinde kreskis, kaj junularo estas estonteco de ĉiu movado,

b) la propagandaj efektoj de la ekspozicioj (pasintjare kaj antaŭpasintjare), de la prelegoj, de la artikoloj en "Novi list" kaj de la elsendoj de Radio-Rijeka kreis favoran klimaton por enkonduko de E-instruado en elementajn lernejojn kaj en mezlernejajn centrojn, sed - ni ne havas sufiĉe da gvidantoj. Tial nia plejurgxa tasko estas organizi kurson por instruistoj.

Speciala revuo por libroamantoj

Eldonejo kaj Librejo Sonorilo eldonas dumonatan internacian revuon "Last'aperis" kun informoj pri E-libroj kaj diskoj kaj kun kulturaj tekstoj en simpla Esperanto taŭgaj por komencantoj. La prezo estas 140 belgaj frankoj kaj por eksterlandanoj 280 BF. Eldonejo kaj Librejo Sonorilo, Doornstraat 22, B-2610 Wilrijk, Belgio. (El EPC) 1BF=310 malnovaj dinaroj.

La Jarkunveno de "A.Š. Turković"

La regula jarkunveno de Kultur-arta societo de esperantistoj "A.Š.Turković" okazis la 28-an de marto 1985. en laejo de Itala komunumo en Rijeka. En la jarkunveno partoprenis 44 membroj de la societo.

La kantoro de la Elementa lernejo "Vladimir Gortan" kantis bon-nivele esperantan himnon kaj ankoraŭ kelkajn kantojn en Esperanto. Poste agrable nin surprizigis la lernantoj el la Elementa lernejo "Podmurvice", kiuj mem preparis kaj prezentis kelkajn recitaĵojn en Esperanto.

Post la enkonduka parolo de prezidanto profesoro Slobodan Vitolović, salutinte ankaŭ la gaston el Ĉinujo, raportantinon de Esperanta-sekcio de Radio Pekino Li Yaping, oni elektis la laboran prezidantaron: Mehmed Jakupović (prezidanto), Albert Desardo kaj Slobodan Vitolović.

Per unu minuto de silento oni honoris mortintajn esperantistojn la raporton pri la agado de la societo en la pasinta jaro donis Slobodan Vitolović, kaj la raporton pri la kaso Emerik Pretnar. Poste, en la diskuto pri la raportoj, unuenime konkludis ke la agado de la societo pligrandigis kaj ke aperis junaj aktivuloj. Sed, la ĉefa celo starigita en la pasintjara jarkunveno, nome amasigo kaj plijunigo de la societo pere de realigado de la laborprogramo, ne donis kontentigajn rezultojn. Tial oni decidis ke amasigo kaj plijunigo de la societo kaj konstanta plilevigado de lingva scinivelo restu pluen la prioritataj taskoj. Unu programero por provi tion realigi estos organizo de la seminario por instruistoj estontaj

Esperanto-instruist en elementaj lernejoj kaj en mezlernejoj.

La sekretario de la societo Valter Šverko proponis laborprogramon por la jaro 1985-a. La plano estis akceptita.

La ĵarkunveno konfirmis la Komisionon por la solvo de la problemo de societejoj: Vjekoslav Morankić (prezidanto), Mehmed Jakupović, Emerik Pretnar kaj Svetozar Ĉulibrk.

Kamarado Morankić eliris el la prezidantaro de la societo, ĉar li estas tro okupita profesie, kaj al lia loko venis Delfina Matijašević.

Akceptita estis ankaŭ la propono pri la plialtigo de membrokotizo. Estonte la ĵara membrokotizo estas 600 dinaroj por laboranta anaro kaj 300 por lernantoj, studentoj, pensiuloj kaj senlaboruloj.

Al prezidanto de la prezidantaro Slobodan Vitolović oni plilongigis la mandaton ĝis la sekvonta ĵarkunveno.

La ĵarkunveno konkludiĝis en la espero ke la pligrandigota agado de la societanoj rezultigos amasigon.

Valter Šverko

163 poetoj

"Esperanta antologio" en nova eldono, aperinta antaŭ du monatoj, entenas poemojn ekde 1887 ĝis 1981. En la volumego (900-paĝa, unu el la plej imponaj libroj en Esperanto) aperas 850 poemoj de 163 poetoj. Tiu ĉi antologio estas kolekto de la plej valoraj verkoj de la originala poezio en la Internacia Lingvo. Prezo: 60 guldenoj - 337,680 malnovaj dinaroj.

R.Š.

**PRIJEDLOG PLANA RADA
KULTURNO UMJETNIČKOG DRUŠTVA "A.Š. TURKOVIĆ" U RIJECI
ZA 1985. GOD.**

.....

Programskom orijentacijom, svojim ciljevima i zadacima, KUD ESPERANTISTA "A.Š. TURKOVIĆ" ostvaruje šire društvene interese jer učenje esperanta (kao pretpostavka bolje komunikacije i borbe protiv jezičnog imperijalizma) njeguje i razvija i konkretnim akcijama realizira načela nesvrstane, socijalističke, samoupravne politike Jugoslavije. Društvo "A.Š. TURKOVIĆ" je član Saveza za esperanto Hrvatske koji djeluje kao društvena organizacija i kao kolektivni član Saveza socijalističke omladine Hrvatske.

Prema zaključcima RK SSRNH Savez za esperanto Hrvatske treba da organizirano pojačava svoje organizacije i broj članova u suradnji sa društveno-političkim organizacijama na terenu, prvenstveno sa SSOH i SSRNH. U tim zaključcima ističe se potreba da se pruži poticaj i pomoć u radu te da se pravilno vrednuje i stimulira entuzijazam volontera esperantista i njihovo učešće u korisnim društvenim sadržajima. Posebno se ukazuje na ostvarivanje programske orijentacije do 1987. godine, to jest na obilježavanje 100. godišnjice esperantskog pokreta kvalitetnim, sadržajnim akcijama i manifestacijama.

Komisija za društvene organizacije RK SSOH, na sjednici održanoj 8. 11. 1983.god., zaključila je da je interes SSO da se djelatnost esperanta širi i popu arizira među mladim ljudima u svim sredinama. Jednim svojim zaključkom SSO se obavezuje na poticanje osnivanja esperantskih organizacija i na osiguravanje uvjeta za njihovo djelovanje.

**KUD ESPERANTISTA "A.Š. TURKOVIĆ" SVOJ AKCIONI PROGRAM ZA 1985. GOD
GRADI NA SLIJEDEĆIM STRATEŠKIM ZADACIMA:**

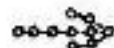
.....

1. TRAJNOM RIJEŠENJU PROBLEMA DRUŠTVENIH PROSTORIJA

Koordiniranom akcijom sa OK SSOH Rijeka i to preko Koordinacionog odbora društvenih organizacija OK SSOH Rijeka, namjerava se u narednom dvogodišnjem razdoblju tra no riješiti prostorne probleme našeg Društva kao i prostorne probleme jo nekih društvenih organizacija i time omladini grada ponuditi još jedno organizirano i zanimljivo mjesto za okupljanje.

2. ORGANIZACIJA SEMINARA ZA NASTAVNIKE I PROFESORE OSNOVNIH ŠKOLA I CENTARA USMJERENOG OBRAZOVANJA

U suradnji sa Zavodom za prosvjetno-pedagošku službu zajednice općine Rijeka i Savezom za esperanto Hrvatske organizirati će se dva seminara, na kojima će se zainteresirani nastavnici i profesori moći potanko informirati o međunarodnom jeziku esperantu, i na taj način uz njihovu suradnju uvesti esperanto kao slobodnu aktivnost njihovih matičnih škola.

Time se pristupa realizaciji Preporuke Prosvjetnog savjeta Hrvatske te Saveznog Sekretarijata za prosvjetu i kulturu o uvođenju esperanta u osnovne i srednje škole bilo kao slobodne aktivnosti ili kao fakultativnog predmeta.

3. UREĐIVANJE MJESEČNOG ČASOPISA "HELIKO", kojeg uređuje omladinska novinarska sekcija društva

Ovaj društveni mjesečnik:

- a) Objavljuje sve aktualnosti vezane za rad našeg Društva i kritički se osvrće na iste.
- b) Bavi se informiranjem o razvoju i širenju esperanta na području naše regije, pa i šire.
- c) Obavještava članstvo i sve ljubitelje esperanta o predstojećim akcijama i skupovima esperantista i daje potpune informacije o istima.
- d) Daje kritičke osvrte o skupovima esperantista u našoj zemlji (kongresi, smotre, skupštine) i inozemstvu, a koje su posjetili i na njima učestvovali članovi našeg društva.
- e) Objavljuje aktualnosti vezane za društveni položaj mladih u našoj regiji.
- f) Objavljuje turističko-propagandne članke o pojedinim krajevima naše Regije.

4. OSNIVANJE STUDENTSKOG ESPERANTSKOG DRUŠTVA

Organizirati će se tečajevi i seminari pri fakultetima riječkog sveučilišta sa krajnjim ciljem osnivanja Studentskog esperantskog društva. K tom cilju pri Pedagoškom fakultetu je u toku formiranje prve organizirane grupe studenata esperantista u Rijeci.

5. AKTIVNO UZIMANJE UČEŠĆA U OBILJEŽAVANJU MEĐUNARODNE GODINE OMLADINE

U suradnji sa SEH-om koji je ispred društvenih organizacija nosilac svih manifestacija kojima će se obilježiti Međunarodna godina omladine, naše Društvo će se aktivno uključiti u obilježavanje iste putem predavanja, izložbi, susreta itd.

6. OBILJEŽAVANJE 40. GODIŠNJICE OSLOBODENJA NAŠE ZEMLJE

U suradnji sa OK SSOE i ostalim društvenim organizacijama uzeti puno učešće u obilježavanju predstojeće godišnjice oslobođenja (marševi, Stafeta, dani SKOJ-a, itd).

FINANCIJSKI PLAN RADA

KUD "A.Š.TURKOVIĆ" za 1985 g.

1) RASHODI

1. Obrazovna djelatnost	595.000.-
2. Informativno-izdavačke djelatnosti:	
"ŠKOLSKI" (10 brojeva)	240.000.-
- Inicijativno sredstvo za pripremu knjige: "50 godina esperantskog pokreta u Rijeci i riječkoj Meziji	200.000.-
- Tehnički vladinske novinske sekcije	40.000.-
3. Djelatnost na polju esperantske kulture	
- Izložbe i predavanja	270.000.-
- Troškovi sbora, dramske i filmske sekcije	155.000.-
- Sudjelovanje i organizacija untra republičkog skuplja	700.000.-
- Sudjelovanje i organizacija untra međunarodnog skuplja	740.000.-
- Knjižnica (osve knjige i pretplata na časopise i novine)	450.000.-
- Potaknuti kao godišnjice esperanta	30.000.-
4. Aktivnost vezana za društveni rad	
- Sudjelovanje na OIK i obilježavanje obljetnica naše HRS-e	135.000.-
5. Putovanja, susreti, kongresi	220.000.-
6. Sredstva za trajno rješavanje problema društvenih prekretanja	1.000.000.-
7. Troškovi funkcioniranja delegatskog sistema	150.000.-
8. Administrativno-materijalni troškovi	220.000.-
9. Inicijativna sredstva za osnivanje Studentskog esperantskog društva	100.000.-
Ukupni rashodi	4.375.000.-

2) PRIHODI

1. Uplatiti prihodi: članarini, tečajevi, predavanja, donaacije	400.000.-
2. Od HRS-e	100.000.-
3. Od Rijeke kulture	1.965.000.-
4. Od HRS-e osnovnog obrazovanja	50.000.-
5. Od izara na sreću (preko OI HRS Rijeka)	700.000.-
6. Od izara na sreću - lota (za trajno rješanje društvenih prekretanja)	1.000.000.-
7. Obiteljske organizacije OBRH iz izara na sreću za osnivanje esperantskih osnovnih organizacija	100.000.-
Ukupni prihodi	4.375.000.-

Predsjednik esperantskog društva
(prof. Vitolević Stjepan)

LI YUPING ESTIS NIA GASTO

ESPERANTISTINO LAŬ ORDONO

"Novi list" ("Glas Istre"), taggazeto en Rijeka, en sia numero de 30-a de marto 85. publikigis mallongan informon sub la titolo "Novinarĉka Radio-Pekings Li Juping goŝca riĵeĉkih esperantista".

Li Yuping, ĵurnalistino, raportistino de Radio Pekino, venis en Jugoslavion laŭ la invito de KEL (Kroatia E-Ligo) por partopreni en la Dua memorkunveno "Ivan Flanĵak" en Osijek. La temo de memorkunveno estis "Esperanto en radio". Li Yuping raportis en Osijek pri "Dudek jaroj de Esperanto-elsendoj en Radio-Pekino".

Antaŭ ol veni en Osijekon, Li vizitis Subotica kaj tie ŝi estis gasto de la suboticaĵ esperantistoj. Post Osijek, ŝi vizitis Borovo kaj Zagreb. El Zagreb ŝi venis al Rijeka, kiel gasto de nia E-societo.

En Rijeka Li Yuping partoprenis en la ĵarkunveno de nia societo "A.Š.Turković". Ĉe Radio Rijeka Li Yuping partoprenis en du elsendoj: unue, en la tuja disaŭdigo kie ŝi estis intervjuita Esperante pere de tradukado far R.Škalamera kaj, due, por la elsendo "Radio-putovanĵe" rakontante pri Pekino, helpe de tradukado far Sanja Bokulić. La dua elsendo, akompanita per la ĉina muziko, daŭris 30 minutoj, estis surbendigita la 28-an de marto kaj disaŭdigita sabaton la 30-an de marto ekde 17.30 ĝis 18h.

Li Yuping estis en Rijeka gasto de familio Jakupović kaj

de familio Ŝkalamera. Oni gvidis ŝin tra la urbo, de Trsat ĝis la urba centro, kaj al "Novi list", kie ŝin intervjuis Mišo Cvijanović. En Opatija Li pasigis kelkajn horojn kune kun ŝi-tieaj esperantistoj, interkoniĝinte turismajn ecojn de nia lando. Li Yuping ricevis de nia societo memordonacon "La tabulon de Baška". Ŝi donacis al ni pluraj insignojn de Radio Pekino.

Interparolante kaj babilante oni povis multon ekscii pri E-movado en Ĉinujo, sed eble la plej interesa estis ŝia rakonto pri tio kiel ŝi mem iĝis esperantistino. Li Yuping estas nun 45-jaraĝa. Antaŭ 22 jaroj ŝi eĉ ne sciis kio estas Esperanto. Tiam ŝi studadis la kvaran jaron en la universitato en Peking la ĵurnalismon. En tiu tempo Radio Pekino decidis enkonduki regulaĵn ĉiutagaĵn elsendojn en internacia lingvo. Li Yuping estis elektita por tiu estonta nova radio-elsendado. Do ŝi devis ellerni Esperanton. Tiel okazis ke ŝi devis laŭ ordono lerni Esperanton unu jaron ĉe universitato en Pekino. Finfine la kvaran jaron de tia ĵurnalisma studo, ŝi povis ekkomenci labori ĉe Esperanta sekcio de Radio Pekino. Do, Li Yuping estas profesia ĵurnalistino, kiu profesie ĉiutage uzas Esperanton en sia laboro, jam pli ol 20 jaroj. Kune kun ŝi ĉe Radio Pekino en Esperanta sekcio laboras ankoraŭ tri esperantistinoj-ĵurnalistinoj kaj ankoraŭ kvar ĵurnalistoj-esperantistoj - entute ok ĵurnalistoj-esperantistoj. Radio Pekino elsendas Esperante kvar fojonutage, entute du horojn tage.

El Rijeka Li Yuping ekvojaĝis al Pula, kie ŝi estis gastigita de Ivo Borovečki. De Pula ŝi ekvojaĝis al Beograd kaj de tie al Pekino.

Jugoslavenski tjedan za nezaborav

● **Novi-
narka Ra-
dio Pekin-
ga Li Ju-
ping o su-
sretima s
jugoslaven-
skim espe-
rantistima**

*Kovi list,
11. 5. 85.*

je, studirale na fakultetu... M.
će ubuduće opet trebati upr...
dente na esperanto, trebalo nam
novih stručnjaka, mi stari... u
kore u mirovima...

Iskreno, ali ne i glasan smijeh, po-
pratio je istinita prijava da i iz-
gledom i godinama naša gošća Li Ju-
ping još nije za mirovima, a onda
poteže priču o riječkim esperantisti-
ma. Prošle godine večeri naša se gošća
na godišnjoj skupštini riječkih espe-
rantista upozнала s arhivskim ve-
toranima, utjerila koliko su iskreni
ali još marljivo, ali i oduševila življe-
ću i znanjem najmlađih. U Osnovnoj
školi "Vladimir Gortan" učenički je
zbor pod ravnanjem Mirjane Žužić
opjevao nekoliko pjesama na espe-
ranto...

Naučila je naša kolegica iz velike
prijateljske naše zemlje i nauče na-
še riječi i radostno ih izgovara na
poticaj riječkog domaćina Skalame-
re. Esperanto je taj u kojem je k o
kod kuće, ali na rastanku, spome-
nuvši s ponosom da će Peking 1986.
godine biti domaćinom Svjetskog kon-
gressa esperantista, ipak pozdravlja
na našem jeziku: "Do videnja!"

MISO CVJANOVIC

Na adresu Radoslava Skala-
mere iz Pekinga je ubr-
zo stiglo pismo zah-
osti
Li Juping za gostoprim-
stvo, za susrete u Radio
Rijeci i "Novom listu", za
svu pažnju jugoslavenskih
esperantista. U pismu je i
obavijest o terminima u
kojima su na valovinu es-
perantske emisije Radio-
Pekinga izvještaji Li Ju-
ping o posjeti Jugoslaviji
i molba — o dojmovima i
sugestijama.

Čeznem za ponovnim su-
sretom sljedeće godine u
Pekinga. Tada ću nastojati
biti dobar ugostitelj — na-
pisala je uz ostalo Li Ju-
ping.

Uobičajeni podzemni koncerti pl-
načkih strojeva prelida širok
smijeh i već antedotalni poz-
drav: "Veče — let!" Ingvoreni je to
posjet. Vlasi Radoslav Skalamera,
dugogodišnji redakcijski suradnik i
suradnik, sada umirovljenik, vječni
rajubijeni u esperanto, kao i pje-
govu i jugoslavensku gošću Li Ju-
ping, novinarka iz dalekog Pekinga.

Sa dvadeset i dvije godine Li Ju-
ping je u Pekingu diplomirala es-
peranto i odmah poslije studija za-
poslika se u odjeljenju za emisije na
esperantu Radio - Pekinga. U Jugo-
slaviju je došla kao gošća Organizaci-
onog komiteta Drugog memorijal-
nog susreta "Ivan Flanjak" u Osije-
ku, posvećena velikom osjetkom es-
perantista, podnijevši referat o dva-
deset godina esperanta na Radio
Pekinga.

● KAO KOD KUĆE

— Prvi put sam u Jugoslaviji, a
svuda se osjećam kao da sam kod
kuće — prevodi mi Skalame-
re iskrena karizmatična naša kineska
gošća. Bila sam u Beogradu, Su-
bottici, Osijeku, Borovu, Zagrebu, Ri-
jeci i Puli u domovima jugoslavens-
kih esperantista... Kao Stefela...
Prvi put su me ti do tada nepozna-
ni ljudi primili u svoje stanove a bilo
mi je lijepo i ugodno kao da se go-
dinama znamo. Uvijek su pamtili taj
tjedan u Jugoslaviji... Jugoslavenska
kuhinja? Iznenadit ćete se, možda,
ali me veoma podajeća na našu, Ki-
nesku kuhinju!

Uopće, u mnogim riječima Li Ju-
ping, kineski prikladno i nenaciz-
ljivo, kazuje o prijateljsku Kine i
Jugoslavije. Ne taj da još Jugoslaviji
i prije posjeta nije bila zemlja
misanana, zna o brodogovinu i o ih ri-
ječki "2. maj" grad za "100 i ki-
neskim stručnjacima, koji godinama
žive u Rijeci, poznate još je da neki
naši gradovi imaju kineske restora-

JUGOSLAVENSKA JE KUHI-
NJA SLIČNA KINESKOJ — Li
Juping u karikaturi M. Cvija-
novića

na, oduševljena je Uspotama Jedra-
na, prijatelj je s dopisnicom Radio-
Pekinga iz Jugoslavije...

● STO TISUĆA KINEZA ESPERANTISTA

Esperanto je, dakako, uvijek u pr-
vom planu.

— U Kini ima gotovo sto tisuća
esperantista, a esperanto se sve više
uči — kazuje Li Juping. Ima mnogo
samouka, ima dopisnih škola, a ima
i pravih škola pri različitim sveučili-
štima. Emisije na esperanto na Ra-
dio-Pekinga radi ekipa od osam di-
plomiranih novinara — esperantista,
među kojima sam i ja. Naše su emi-
sije slušane širom Kine, ali i širom
svijeta pa i u Jugoslaviji. Godišnje
primamo barem stotinu pisama od na-
ših sugrađana iz više od pedeset re-
giona iz svih krajeva svijeta. Rad
mi u stvaranju naše esperantske per-
turi da su služili našu emisiju. Es-
peranto su uvele generacije, poput mo-

中华人民共和国
北京广播电台

la 15-a de aprilo, 1985,

Pekino

Estimata kamarado Radoslav Škalamera,

Mi jam revenis al la patrolando kaj komencis mian rutinan laboron.

Mi ĉiam memoros mian ĝojon restadon en via aminda urbo. Mi kore dankas via
pro via efabla gastigado kaj interesplena konigo kaj akompano. Mi des pli
ne forgesas la intervjuon en Radio Bijeka kaj redakto de Novi List.

Dank' al via bela interpretado la afero iris glate. (Mi jam legis ^{la} ~~jurnal~~
en Pula). Mi ŝuldas mian sukcesan vojaĝon al vi kaj aliaj karaj gesamideanoj.
Mi sopiras la reviziigon en Pekino venontjare. Tiam mi klopodos per esti
bona gastiganto.

Ekde la 28-a de aprilo, mi sinsekve raportas mian vojaĝon en Jugoslavio
al niaj aŭskultantoj. Se tio interesas vin, bonvenu aŭskulti tiutempe.
Mi estas des pli ĝoja se vi skribos al mi viajn impresojn kaj sugestojn.

Bonvenu transdoni mian sinceran saluton kaj koraŭ dankon al via estimata
edzino.

Sanon kaj felician al vi!

Sincere via

Li Yuping

Seminario por junulara aktivuloj

Per iniciativo de la Komisiono por junularaj demandoj de KEL, Esperanto-societo "A.Š.Turković" organizis ekde la 18-a ĝis la 20-a de junularo ĝijare Seminarion por aktivuloj en E-societoj. Ĝi okazis en Junulara kolonio "Lovorke Kukanić" kun partopreno de 33 aktivuloj el 15 urboj: Brčko, Đurđevac, Karlovec, Križevci, Kutina, Našice, Pula, Rijeka, Split, Slavonski Brod, Sisak, Valpovo, Varaždin, Vrbovec kaj Zagreb.

Prelegantoj estis: Zlatko Tišljar (direktoro de IKS), Ivica Špoljarec (ĉefredaktoro de Tempo), Darko Šubat (membro de la Prezidentaro de RK SSOH) kaj Emerik Pretner (La kasisto de nia societo).

Prilaboritaj estis ĝi tiuj temoj:

- 1) Jurprocedo kaj juraj bazoj por fondi E-societon.
- 2) Maniero de administradogvidado kaj de kasogvidado de E-societo,
- 3) Agadaspektoj de E-societo,
- 4) Maniero de financado de E-societo.
- 5) La rolo kaj la pozicio de E-societoj en SSOH kaj SSRNH,
- 6) Kunalaboro de E-societo kun aliaj sociorganizaĵoj,
- 7) La rolo kaj la pozicio de E-societo en KEL kaj JEL.
- 8) IKS kaj ĝia rolo kaj pozicio en la laboro de KEL,
- 9) Internaciaj E-organizaĵoj (UEA, TEJO, SAT, ILEI) kaj internaciaj servoj,
- 10) Internacia Junulara Jaro kaj la rolo de KEL dum ĝiaj manifestaĵoj,
- 11) La Statuto de KEL,
- 12) La rolo kaj la pozicio de junularo en la laboro de E-societoj kaj KEL kaj la publika diskuto pri la Program-propono-

no de la Komisiono por junularaj demandoj.

La provo seminarion transformi en renkontiĝon ne sukcesis, precipe pro malbela vetero. La seminarion vizitis kontentiga numero de aktivuloj. Ili per sia aktiveco konfirmendus sukceson aŭ malsukceson de la seminario.

Valter Šverko

Robert Barbir en la Junulara ĵurnalisma lernejo

Robert Barbir, novebakita membro de nia societo "A.Š.Turković" vizitadis en la Junulara kolonio "Lovorka Kukanić" en Rijeka, ekde la 5-a de marto ĝis la 23-a de aprilo, la junularan ĵurnalisman lernejon.

Ĉi-jare estas jam la tria ciklo de la ĵurnalisma lernejo, kaj por ĝi ekzistis granda intereso ĉe junularo. La Komunuma konferenco de la Ligo de socialisma junularo (OK SSO) faris pasintjare enketon kiu montris ke unu el gravaj problemoj en labor-organizaĵoj, en la centroj de la direktita edukado kaj en la fakultatoj estas informado, ĉar la junularon kontentigas nek la maniero nek la grado de ilia informiteco. La celo de la ĵurnalisma lernejo estas kapabligi gejunulojn por ke ili kvalite envidiĝu en laboron kaj ankaŭ ke ili iniciatu eldonon de junularaj informiloj.

La lerna ciklo konsistis el 23 temoj kaj la prelegantoj estis ĵurnalistoj, publicistoj kaj soci-politikaj laborantoj. Dum la studado la lernantoj vizitis redakcion "Novi list", presejon "Liburnija" kaj radio-televidan centron en Rijeka.

Paroli, paroli, paroli

Rakonti, konversacii, babilo, esprimi sin per vortoj, eldiri sentojn kaj pensojn elokvente, prononci Esperantajn vortojn, oratori, leŭte legi, deklami, buŝe, voĉe eniri en diskurson, ekzerci oracion, praktiki parolarton, retorikon, poluri dirmanieron, alparoli komencanton, ekparoli, elparoli, interparoli, kontraŭparoli, priparoli, reparaoli, nazparoli, pikparoli, ŝvelparoli, ventroparoli, reciti, repliki, rebati, diskuti, disputi, debati, polemiki, pritrakti, kontesti, libere kaj flue vortigi sian animataton kaj humoron - do ĉiam inter esperantistoj Esperante paroli, paroli, paroli.

Kial? Ĉu vi estas esperantisto? Laŭ la Bulonja deklaro (7. aŭg. 1905.) "esperantisto estas nomata ĉiu persono, kiu scias kaj uzas la lingvon Esperanto tute egale, por kiaj celoj li ŝin uzas." Do, ne estas esperantisto la persono kiu ne scias kaj ne uzas Esperanton! Se vi estas esperantisto, parolu Esperanton!

Bone faris William Auld kiam li en la jaro 1968-a metis en la faman legolibron "Paŝoj al plana posedo" ankaŭ parton el Parolado en St. Petersburg (1910) far D.L.Zamenhof sub la titolo "Pri la neceso paroli Esperanton". Vidu ni kion tiam diris Zamenhof:

Vi eble miras, ke mi parolas al vi ne ruse, sed esperante, vi eble diras, ke ĉar ni havas nun kongreson de samregnanoj kaj ĉiuj, aŭ almenaŭ preskaŭ ĉiuj ĝiaj partoprenantoj komprenas tre bone la saman lingvon, estas multe pli nature paroli al ili en tiu lingvo. Ekzistas tamen gravaj kaŭzoj, pro kiuj mi elektis por mia parolo tiun lingvon, por kiu ni batalas kaj por kiu ni kunvenis.

Niaj kongresoj, ne sole la universalaj, sed ankaŭ la naciaj, havas antaŭ ĉio signifon instruan kaj edukan. Esperantistoj, disĵetitaj en diversaj urboj kaj urbetoj kunvenas por aŭdi nian lingvon, por kontroli, ĉu ili ĝuste ellernis la lingvon, ĉu ili bone ĝin komprenas, por kompari sian propran manieron de parolado kun la parolmaniero de pli spertaj esperantistoj. Tiamaniere la kongresoj reguligas la uzadon de la lingvo, kaj dank' al niaj kongresoj jam nun oni parolas Esperanton perfekte egale ne sole en la plej malproksimaj anguloj de ĉiu aparta regno, sed en ĉiuj plej malsamaj lokoj de la tuta tera globo...

... Interne de la esperantistaj grupoj oni ofte ne kuraĝas paroli esperante, oni balbutas, oni preferas paroli en sia nacia lingvo, kaj proporcie al la nekuraĝeco de la parolado aperas ankaŭ nekuraĝeco de propagando, ĉar la esperantistoj-balbutantoj malgraŭvole ne povas liberigi sin de la timo, ke eble tamen Esperanto estas afero pli teoria, ol praktika. Sed kiam la balbutanto venas al kongreso, kie li havas la eblon aŭdi honajn kaj spertajn esperantistajn oratorojn, kiam li per siaj propraj oreloj kaj okuloj konvinkiĝas, kiel bele kaj flue oni povas paroli en Esperanto, li entuziasmiĝas, li vidas, ke li laboras por io viva kaj vivoplena, li revenas hejmen kun nova kuraĝo kaj energio.

...Tio estas la ĉefaj motivoj, pro kiuj ni nepre devas paroli ne sole pri Esperanto, sed ankaŭ per Esperanto."

Tiuj vortoj de Zamenhof, eldiritaj antaŭ ĝuste 75 jaroj, estas aktualaj ankaŭ hodiaŭ. Eble ĉe pli aktualaj ol iam, ĉar en iuj rondoj hodiaŭ oni pli malbone parolas Esperanton ol antaŭ kelkaj jardekoj. Ekzemple dum la lasta kongreso de jugoslavaj esperantistoj en Ŝkofja Loka, la prezidanto de JEL eldiris la la ĉefan raporton kaj la ĉefan paroladon ne en Esperanto sed kroät-serbe!

Ankaŭ en Kutina, dum la lasta jara ĉefkunveno de K&L, oni rolis nur kroate kaj ne esperante. La samo okazis en Rijeka, dum la jara ĉefkunveno de la societo "A.Š.Turković".

Iam ne estis tiel. Antaŭ 24 jaroj, nome en la jaro 1961. kiam estis presita la libro "Reeĥoj", en antaŭparolo de tiu ĉi libro la fama verkistino Marjorie Boulton skribis, interalie:

"Jugoslaviaj esperantistoj kutime donas bonegan ekzemplon pri la prononcado de la internacia lingvo, parolas ĝin tre flue, rapide kaj tre korekte...Ili kutime parolas nur Esperanton dum siaj esperantistaj kunvenoj. (La alta nivelo de esperanta scio inter jugoslaviaj esperantistoj ekzistas grandparte pro kaŭzo tre simpla: ili kutime parolas nur Esperanton dum siaj esperantistaj kunvenoj.)"

Komparu tiun deklaron de M.Boulton kun tiuj ĉi vortoj de dr Ivo Borovečki, eldiritaj la 21-an de decembro 1984. en Rijeka dum la Zamenhofs vespero: "Dozvolite mi da ovaj put govorim hrvatski, ali kad me drugi put budete pozvali da vam dođem govoriti, govorit ću samo na esperantu...". Ĉu ni venis je tia stato ke oni devas minaci per esperanto?

Ni pritraktu ankoraŭ unu ekzemplon. La 19-an de januaro 1985. Radio-Rijeka donas al Esperanto tuthoran elsendon (de 16 ĝis 17 horoj). Samtempe en la junularkampadejo "Lovorka Kukanić" okazadis renkontiĝo de la esperantista junularo el Kroatio. Ĉar la radio-elsendo estis kontakto-elsendo, Valter Šverko, sekretario de la societo "A.Š.Turković" telefone alvokis radio-stacion por sciigi radio-auskultantaron pri la kunveno de junaj esperantistoj el la tuta Kroatio. La ĵurnalisti, gvidanto de la radio-kontakto-elsendo (Davor Travaš) volonte parolis kun Valter Šverko, sed tuj demandis se oni parolas Esperanton ĉe la kunveno. Šverko, bedaŭrinde, devis respondi: ne, sed kroate.

La demando de la ĵurnalisti estas tute memkomprenebla kaj tu-

te natura. Ĉar, se vi esperantistoj fieras ke Esperanto estas tiel
facila (sepoble ĝis dekoble pli facila ol naciaj lingvoj), pruvu
tion praktike, montru al ni kiel vi parolas. En la ĉefa verko de
Ivan Mažuranić troviĝas ĉi tiuj versoj:

"Dobar pastijer, jer što kaže inom
to sam svojim potvrđuje činom."

La versojn de Mažuranić esperantigis Mavro Špicer tiel:

"Bona pastro: kion li predikas,
Mem per propraj faroj li efikas".

Josip Velebit tion diris ĉi tiel:

"Ĉar bonpaŝtist' ne scias nur proponi,
sed eĉ per propra far' ekzemplon doni."

Do, esperantistoj, pruvu ke Esperanto estas facila. Kiom da
jaroj vi estas esperantisto? Kiom longe vi jam lernas E-n? Kiel vi
propagandas Esperanton, se vi ne scias ĝin paroli?

"Heroldo de Esperanto" de 22-a de decembro 1984. oni povas
legi pri naturamikoj en Strasburgo: "De la 17-a ĝis la 23-a de
septembro renkontiĝis en Strasburgo (Francio) esperantistaj natur-
amikoj el 4 nacioj. Ili partoprenis la malferman kunsidon de la
12-a Kongreso de la Turista Asocio "La Naturamikoj", kiu arigas
membrojn el 14 nacioj, kaj statute agnoskas Esperanton. Tamen, la
paroladoj okazis nur en du lingvoj - la germana kaj la franca. La
naturamika movado, kiu naskiĝis en Vieno en 1895, estas parto de
la laborista movado kaj de jardekoj subtenas Esperanton."

Pripensu pri la efekte: ĉu tia praktiko utilas aŭ malutilas
al Esperanto? Kion provas iu kunveno de "esperantistoj" kie oni ne
sudas Esperanton? "esperantistoj" sen Esperanto.

Ni citu ankoraŭ unu malgajen konstaton el la "Voĉo" 6/83 sub
la titolo "Averte pri Esperanta movado":

"La Esperanta movado funkcias kiel armeo havanta multajn

bonajn generalojn, sed sen soldatoj. Ne ekzistas bazo en la popolo amaso....Dum 70 jaroj, ĉirkaŭ 200 personoj lernis la elementan kurson de E, sed nun nur 2 aŭ 3 personoj balbutas la lingvon. La loka klubo ekzistas nur en la papero... La sola lernado de gramatiko ne sufiĉas. Paroli lingvon oni lernas ĉefe per la aŭdado, multfoje ripetita aŭdado. Almenaŭ 2000 horoj de laŭtlegado...Oni devas ĉiutage laŭtlege almenaŭ dumunu horo la E-literaturon...Kontraŭe la E-movado restos eterne, kiel movado de komencantoj de 16 reguloj."

Tion skribis J.M., Juiz de Fora Brazilo. Ververe Esperanto estas multe pli facila lingvo ol la aliaj, sed tamen oni devas ĝin lerni kaj multe klopodi por atingi perfektecon. Tio signifas ke ni ne lasu nin ebriiĝi per la facileco, sed ke ni bone pripensu: nenion ni atingos senpene.

F. Faulhaber en sia libro "Ne tiel, sed tiel ĉi" admonas. "Ni kutimas diri ke E estas facila lingvo. Kvankam tio estas nur relativa ĝusta, ni tamen pripensu, ke ĝian facilecon ni ne provas per malsimpla aŭ tordite stilo." En alia loko li skribis: "Provi uzi la lingvon tiom intense, kiom nian gepatran lingvon postulas persistajn penadon kaj ekzercadon, por kiuj ni uzu ĉiun taŭgan okazon. Oni pripensu, ke ion valoran oni neniam akiras senpene."

"Heroldo de Esperanto" en la numero de 30-a de majo 1984. donas sub la titolo "Atentigoj al la verkemuloj" la respondon al la demando "Ĉu la lingvo estas facila?" tiel: "Nur post longaj kaj diligentaj studado kaj ekzercado oni povas esperi, ke oni atingis sufiĉan masurecon en la lingvokono kaj en la literatura metiejo".

Aldone ^{al}tiu pritakso pri facileco, ni oitu ankaŭ "Esperanton" el majo 1970: "En la nuna stadio de la klopodoj enkonduki Esperanton tro granda vortaro kaj idiotismoj estus malavantaĝo, ĉar ĝi malrepidigus la lernadon. Avantaĝo de Esperanto estas la granda elasteco kaj esprim kapablo, kiun donas ĝia unika strukturo. Tiam elastecan havas certe neniu nacia lingvo."

Do, kion fari? Ĉu insisti je lernado, legado kaj parolado, aŭ rezigni? Se oni malmulte parolas, oni ne povas bone paroli. Se oni malmulte legas gazetojn kaj librojn, oni ne povas antaŭeniri. Se iu diras ke li estas Esperantisto, demandu lin kiom li legas, kiujn revuojn, kiom da libroj li posedas.

Ĉu postuli de ĉiu esperantisto paroli Esperanton? Ĉu tio signifus esti fanatikulo, sektulo, aŭ strangulo? Ne. Male. Oni devas postuli parolkapablon de ĉiu esperantisto, por la bono de la movado, de li mem kaj por la efika propagando de neinformitaj popolamasoj.

Societaj kunvenoj povus esti la vera lernejo de E. Tie oni povus gustumi la belan paroladon, la belan interparolon. Tie oni devus enkonduki regulajn konversaciajn kunvenojn kaj bone eluzadi parolkapablojn de bonaj malnovaj Esperantistoj kaj la konsiloj el bonaj libroj: "Kiel diri..?", "Ne tiel, sed tiel ĉi" kaj "Amuzaj dialogoj"...

Paroli, paroli, paroli.

Rado Ŝkalamera

Rijeka, la 4-an de februaro 1985.

Esperanto parolata, kie?

Oni diras ke inter Esperantistoj ne ekzistas analfabetoj (ĉar Internacian Lingvon oni komencas lerni nur post ellerno de skribo kaj lego), sed ili estas en la plej granda parto ĉiamaj krokodiloj. Facile estas ne esti analfabeto, ĉar ĉiu havas la okazon legi kaj skribi, sed kie trovi la lokon kaj okazon paroli Esperante?

Eĉ en grandaj kunvenoj oni ne parolas sufiĉe Esperanton. Memoru la lastan kongreson en Ŝkofja Loka, aŭ la asembleon de KEL en Kutina.

Ĝstarigu ni almenaŭ unu tagon en la semajno kunvenon en la societejo kie oni nepre parolu nur Esperanton.

R.Š.

Unika kolektejo

Kion faros homo kiu troviĝas la unuan fojon en mondkonata, pitoreska, belega kaj neforgesebla Vieno? Vieno - urbo malnova, tamen nuntempe moderna.

Ĉu komenci kun la katedralo de Sankte Stefano, kun la Imperiestra Kastelo, ĉu komenci kun la kastelo Schönbrunn aŭ ricevi la unuajn impresojn vizitante la plezurejon Prater kun ĝia Giganta Rado? Peliĉe mi havis sufiĉe da tempo - preskaŭ du monatojn antaŭ mi por plibonigi la lingvon kaj konatiĝi kun la urbo.

Mia malgranda gvidlibro anglalingve diris al mi ke ie ĉi tie, en la koro de la malnova urbokerno ekzistas ankaŭ io por ni esperantistoj - Internacia Esperanto Muzeo - "la unika ekzistanta muzeo de tiu ĉi artefarita eŭropa lingvo kun 16.000 volumoj verkitaj en Esperanto. Malfermata 9-15 h lunde, merkrede kaj vendrede."

Ho, kiel ekpulis mia trikvarone verde kolorigita koro!

WIEN - HOFBURG
Sidejo de la
Internacia Esperanto-Muzeo

Jen Hofburg, jen aliro de Michaelerplatz, la granda kupolo kaj sennombraj ŝtupoj (poste mi eksciis pri lifto kiu evidente malaperis en tiu krizmomento).

Kun tre afabla sinjoro kiu akceptadas vizitantojn mi travis komunan lingvon post kelkajn momentojn. Komprenoble!

La Muzeo estas vere vizitinda. Tio kion oni povas vidi ĉi tie sendube donas al esperantistoj pliajn fortojn por labori en Esperanto-movado, kaj neesperantistoj devus nepre ŝanĝi siajn obstinajn antaŭjuĝojn pri la internacia lingvo.

INTERNACIA ESPERANTO-MUZEO

En la kvin grandaj salonoj (ĉirkaŭ 500 m²) ni gajnas en konstanta ekspozicio superrigardon pri disvastiĝo kaj uzebleco de la internacia lingvo. Ĉe la enirejo tuj salutas vin Zamenhofs busto ĉe la granda tabulo kie oni en multaj lingvoj kaj per simplaj vortoj konatiĝas kun Esperanto. Sekvas salonoj plenaj je titoloj pri kaj en Esperanto, ŝaranketoj plenaj je diversaj kolektoj - afiŝoj, flagetoj, poŝtmarkoj, glumarkoj, insignoj, kalendaroj, bildkartoj - sendube - oni povas trovi ĉi tie almenaŭ po unu ekzemplo de ĉio iam verkita, eldonita, presita, farita, desegnita aŭ mi-ne-scias-kioita en aŭ pri Esperanto. Ventumilo kun Emotivo! Malplena 0,33 litra sukuko kun esperantlingva nomo (Mirinda aŭ io simila, mi ne rememoras plu)! Kelkaj aĵoj eĉ lime de bona gusto, sed pri gustoj oni ne diskutas, ĉu?

Kaj en la lasta salono ankoraŭ kelkaj bustoj, modelo de Esperanto monumento en Linz kaj multaj unikaj kaj evidente altvalorej fotoj kaj dokumentoj. Finfine dika, konstante malfermata libro, plene je impresoj de vizitintoj el la tuta mondo.

Esperanto muzeo estas plena je diversaj propagandiloj en la diversaj lingvoj, sed estas bedaŭrinde ke ekz. esperantlingvan prospekton pri Vieno aŭ pitoreskajn E-motivajn bildkartojn oni povas trovi nur en la Muzeo. Ĉu ili ne estas ismaniere kaŝitaj por ordinaraĵneinformitaj homoj? Ĉu oni vere devas iri al la Muzeo por aĉeti bildkarton aŭ glumarkon? Tamen jes, diras sinjoro Merz, ĉar aliaj vendejoj postulas procenton kaj ekz. tiujn bildkartojn oni ne povas presi en tiom granda kvanto por ke oni permesu sin la lukson vendi ilin aliloke. Bedaŭrinde, pensas mi, ĉar nevendata signifas neaĉetata kaj ĉio estas parto de propagando kaj eventuala fonto de enspezoj.

Forlasante tiun ĉi unikan kolektajn, kiu ne impresis min malpli ol aliaj (sed pli) mondkonataj muzeoj je kiuj Vieno abundas, la unuan fojon mi sentis min imaniere kulpa antaŭ la resto de la mondo. Nia mondo disŝirata inter multaj brulantaj problemoj, nia mondo batalema, militanta, pacnekapabla, malsatanta... La lingvoproblemo tamen ŝajnas la plej solvebla. Se ni ĉiuj...

Ke mi koncentriĝu, kelkaj ideoj jam kristaliĝetas en mia kapo...

Sanja Bokulić

.....

Korespondanto de KEL

Kroacia Esperanto-Ligo komencis eldonadi monatan bultenon. Ĝis nun oni eldonis du numeroj (0-an kaj 1-an). La korespondanto de tiu bulteno el Rijeka estas Barbara Stanković. Ŝi devas ĉiun monaton ĝis la 20-a sendi al KEL en Zagreb informojn pri la aktivecoj de Esperantistoj en Rijeka.

R.Š.

P L I D A

ESPERANTLINGVA

T E K S T O

**HELIKO - 3-a jaro, N-ro 10, Decembro 1984, ampleksa
3-monata gazeto de la Komunuma organizajo Rijeka**

47-paĝa Heliko N-ro 10, impresas per sia riĉa informa enhavo, bonvenas kaj por la novuloj kaj por la veteranoj, kiuj ne havas okazon rekte kunagi en la movado.

Kvankam la informoj pri la okazintaj kongresoj kaj renkontiĝoj aperas en ĉiu movada informilo, tamen mi ŝatas legi tiajn artikolojn, ĉar ĉiu el ili traktas la okazaĵon laŭ sia specifa maniero kaj prilumas alian flankon de la eventoj.

Denove la plumo de Rado Ŝkalamera plej senlacis. Lia ampleksa artikolo "Kiom da libroj?" regas nin per pluraj faktoj pri la stato de eldonado de Esperantaj libroj, bibliotekoj kaj gazetoj - ĝis nun tre malmulte konataj. Kaj la rimarko pri la multkosteco de la E-libro devigas nin orientigi al la bibliotekoj de E-societoj kaj grupoj, kiuj regule havigu la novajn eldonaĵojn, ĉar por unuopulo, ĉe la nuna inflacia stato, la aĉeto de E-libro iĝas lukso. Sed, ĉu la esperantistoj sufiĉe uzas la librojn el la

E-bibliotekoj? Kiom la esperantistoj legas kaj kia estas ilia kono de la Esperantlingva literaturo?

Mi iom deflankiĝis de la temo. Nu, tio pruvas, ke Heliko provokas al polemiko, kaj tio estas bonvena.

Kaj denove mia negativa impresio koncernas la poezion aperigitan en ĉi tiu numero. Bona estis la ideo prezenti s-anon Ivan Ŝlibar kiel grafikiston kaj poeton. Sed kial almenaŭ ĉe la redaktado oni ne atentis pri la lingvo? Kial, ŝajne belaj pensoj, kiujn eblis vesti per pli adekvata Esperant-lingva poezia versio, publikiĝis karikaturitaj ĝis nerekonoblo? Certe nek la aŭtoro nek la internacia lingvo meritis tian malatentemon.

Pli da atento ĉe la korektado de pres-provoj malpliigus tiom da preskoboldoj. Mi rimarkis ke ankaŭ mia esprimo "humuro" fariĝis "humoro", kio ŝanĝas la signifon de la esprimo.

Kaj fine, mi preferus vidi en Heliko pli da esperantlingva teksto. Nacilingvajn tekstojn ni havas okazon legi en nacilingvaj gazetoj kaj mi ne kutimas legi ilin en E-gazetoj.

Lucija Boršić

.....

Nova libro

Leksikono pri jugoslaviaj Esperantistoj

En la jaro 1968 Merinko Gjivoje en la propra eldono publikigis libroforme "Koncizaj biografioj de jugoslaviaj Esperantistoj" (342 biografioj -163 bildoj). Malmultaj estas la feliĉuloj posedantaj tiun verkon, ĉar la libro estis presita en solaj 100 numerigitaj ekzempleroj. Do, rarega libro!

Nova, prilaborita kaj plenigita "Leksikono pri jugoslaviaj Esperantistoj" aperis komence de ĉi tiu jaro.

R.Š.

LA ABELOJ

"Heliko" en "La abeloj"

Ĉi-sube estas transigita la artikolo aperinta en "La abeloj", publikaĵo de esperantista grupo "Nova espero Friuli" en Udine, aperinta okaze de la Zamenhofa tago, la 16-an de Decembro 1984.

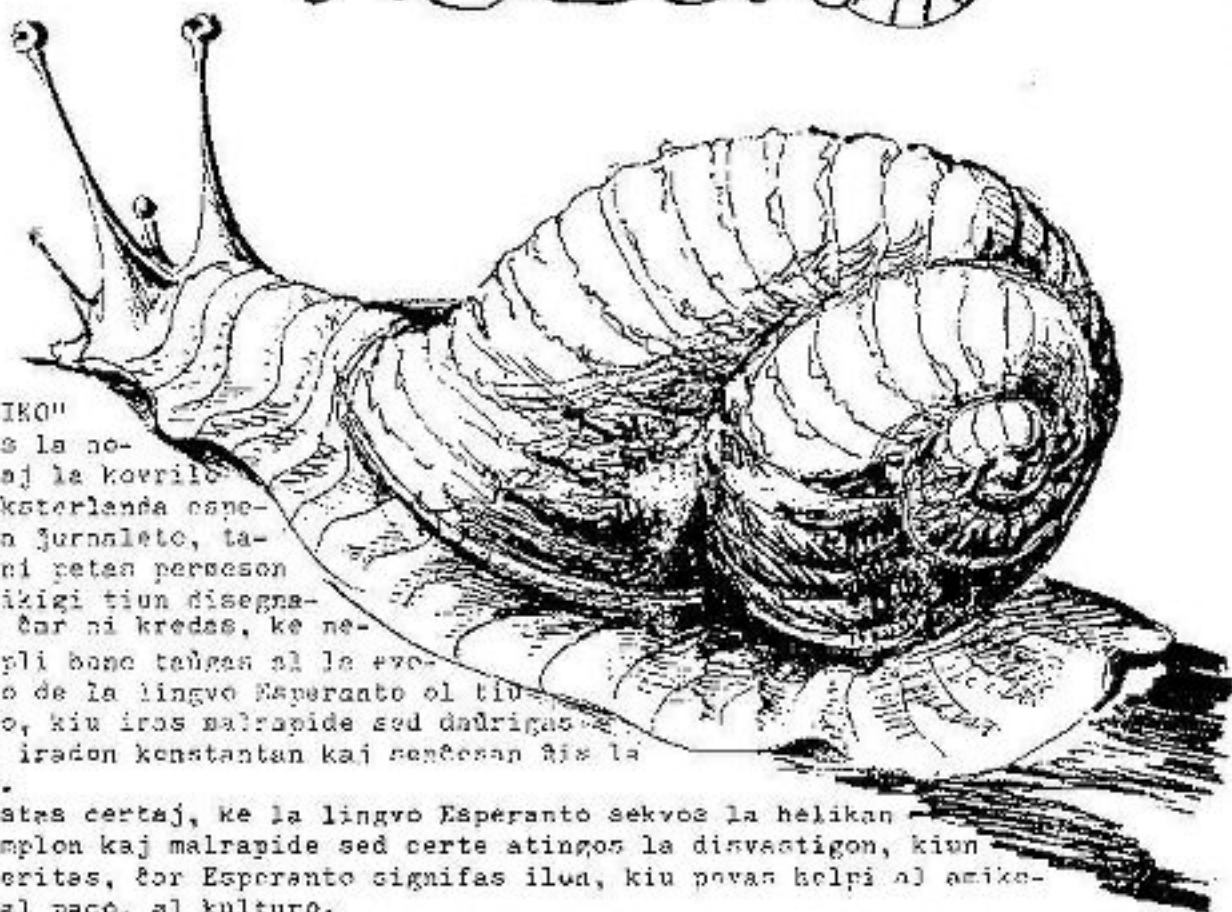
La kovrilpaĝo ilustras la nomon "la abeloj": Kiel la abeloj senlace laboras, tiel la esperantistoj ĉiam klopodas disvastigi Esperanton.

"Heliko" dankas "La abelojn" ĉar ĝi estas firme konvinkita ke pere de Esperanto ni ĉiuj konstante pliprofundigas nian interamikecon.

Al "La abeloj" koreni saluton kaj bezirojn por plua sukcesa laboro.

"Heliko"

HELIKO

"HELIKO"

estas la nomo kaj la kovrilo de eksterlanda esperanta ĵurnaleto, tamen ni petas personon publikigi tiun disegnaĵon, ĉar ni kredas, ke nenio pli bone taksas al la evolucio de la lingvo Esperanto ol tiu besto, kiu iras malrapide sed daŭrigas sian iradon konstantan kaj senĉesan ĝis la celo.

Ni estas certaj, ke la lingvo Esperanto sekvos la helikan ekzemplon kaj malrapide sed certe atingos la disvastigon, kiun ĝi meritas, ĉar Esperanto signifas ilon, kiu povas helpi al amikeco, al paco, al kulturo.

Pere de Esperanto oni troviĝas inter tre karaj geamikoj, oni ekscias multajn varraj-gastemajn ulojn kaj oni memoras, ke malantaŭ la moderna tekniko oni povas ekvidi la korojn de homoj.

LETEROJ

Skribis al ni Josip Pleadin el Durđevac

11. 1. 1985.

Esperanto-societo
 "A.Š. Turković"
 Korzo narodne revolucije 2a/III
 51000 Rijeka

Karaj "Helik"-anoj!

Kun agrabla surprizo mi ricevis ankaŭ la 10-an numeron de via gazeto. Estas bele konstati, ke tiu amuza revueto, kiu min ravis aparte per bonaj artikoloj kaj sia amplekso, ankoraŭ ekzistas kaj eĉ daŭre intencas ekzisti. Krom multaj laŭdoj, mi dirus ankaŭ kelkion male, kio rilatas la 10-an numeron. Nome, se vi jam decidis vaste uzi Esperanton, estus necese ankaŭ kontroli kvaliton de la publikigata lingvaĵo. En la lasta numero min aparte okulfrapis kaj malagrable impresis la poemoj de Ivan Žlibar. Aŭ mi ne bone komprenas Esperanton, aŭ la poezio tie aperinta, plenas je tute komencantaj kaj evidentaj eraroj. Samnumere troviĝas ankaŭ la kroc-vortenigmo de la sama aŭtoro, kiun mi facile solvis, sed ankaŭ ĝi, krom kelkaj bonaj trajtoj, havas komencantajn erarojn. Tute alia traduko "Ĉambro 23", kiu laŭ mia opinio, valoras aperi eĉ en iu elstara revuo, sen fari honton al tradukinto. Aparte interesa estas artikolo "Kiom da E-libroj?" de s-ano Ŝkalamera, kiu fakte pruvas, ke ni, esperantistoj, ofte troigas kaj nenecese fanfaronas, farante miskomprenon pri nia vera stato eĉ ĉe ni mem.

Ĉi-kune mi sendas la libreton "Tena", kiun antaŭ kelka tempo eldonis nia loka klubo, kaj mi esperas, ke ĉe vi troviĝas iu bona ĝa homo, kiu pri ĝi faros recenzon en via "Heliko".

Samideane, via

Josip Pleadin

Pizela, 14-an de marto 1925

Esperanto en la lernejo "Podmurvice"

La vicoj gvidantino de esperanta grupo en Elementa lernejo "Podmurvice" Pizela.

Instruado de internacia lingvo estas laboro kun multaj malfacilaĵoj. Ĝi kiel ĉiu lerneja laboro okazas ĉirkaŭ la instruistoj kaj ili estas la plej bonaj kulpoborantoj.

Ĉiuj lernantoj estas glerntoj de 7-a kaj 8-a klasi. Bedaŭrinde ĝi ol ĉiuno ĉirkaŭ ĉiuj forlasas manojn ĉar ili estas tro okupitaj per lernobjektaj kaj aliaj liberektivaj. Do verŝajne nur tiuj de ĉiuj intereso per Esperanto estas aparte disvolvitaj.

De multaj dependas intereso, aktiveco, persistenco kaj sukceso en laboro. Aktivado estas procezo kiu rezultas el kunlaboro de glerntoj kaj instruistoj. Lernoborantoj estas ĉiuj faktoro de ĉiuj dependas de lernantoj al lernobjektaj. Por stimuli intereso de lernantoj ni elektis ĉiujn adhrulajn al ĉiuj aĝoj.

Ĉiuj lernantoj priklariĝi al ĉiuj de Esperanto ne estas nur ĉirkaŭ ĉiuj interkompreno ĉiuj ankoraŭ la lingvo per ĉiuj oni povas esprimi la plej altajn partojn en literaturo, poezio kaj ĉiuj.

Ĉiuj konsideras ke ĉiuj estas la plej bona maniero por stimuli la lernantoj.

Por ĉiuj ĉiuj valoron de praktika uzo de la

lingvo ne ekondubeis ilen en internacia korespondado,
taci ke ili nun kolektive korespondos kun paŝtuloj
el Ŝtato kaj Francio.

Por velope intereson ke la aliaj gese, uzatoj
en mia lingvo mi ekspozicio esperanta literaturon
kaj la leterojn de mia korespondado.

Lingva Ushelie'

deziras korespondi

SSSR - Estonio

Kolektanto de poŝtmarkoj (floro, faŭno, sporto pentraĝo kaj
infanoj), koloraj bk. kaj bildkalendaretoj.

LEO TEDER

Komme sovhoos

SU-203622 KILINGI-NOMME

Bulgario

17-jara amatora membro de dramsekcio deziras kontakti kun
gejunuloj pri muziko-kantoj, fotoj de filmaj aktorinoj.

DORA V. ARGIROVA

Str. "L. Dimitrova" 154

en "b" ap. 2,

4000 PLOVDIV

Follando

Studenta domo akceptas turismajn grupojn ĝis 20 personoj:

Studenta ESPERANTO klubo, Doris LIS

DS-2 por. 323

Ul. Niepodlegtasci 57/65

PL-10 044 OLSZTGN

Ĉehoslovakio

26-jara laboristo-seruristo deziras korespondi pri legado, turizmo, historio kaj ĉiutaga vivo en fremdaj landoj.

VLADIMIR TŮRK

Tržni 521

CS-38411 NETOLICE

Follando

21-jara studanto de Poznań Akademio deziras korespondi pri Sports Akademio kaj muziko.

DARIUSZ KWIECINSKI

PL-62 512 BRZEZNO 122

.....

D-ro Albert Goodheir prelegosen Rijeka la 20-an de majo

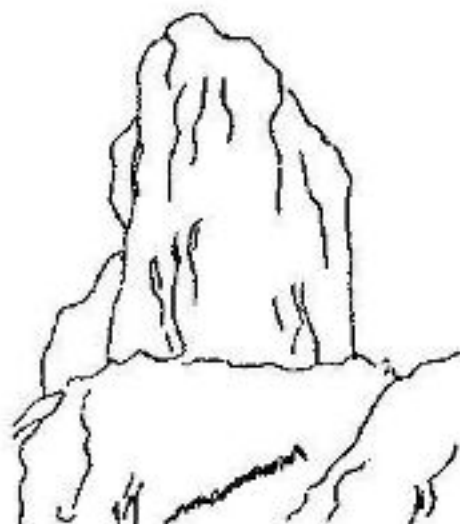
Geedzoj Albert kaj Phyllis Goodheir venos el Glasgow (Skotlando) al Pula la 18-an de majo, kaj tie ili estos gastojde d-ro Ivo Borovečki. El Pula al Rijeka ili alvenos dimanĉon, la 19-an de majo. La lundon vespere, la 20-an de majo, d-ro Albert Goodheir, famkonata verkisto, pri kiu nasintjare "Heliko" publikigis artikolon, prelegos por esperantistoj en Rijeka.

La geedzojn Goodheir gastigos en Rijeka en sia hejmo Meko Jakupović. Mardon, la 21-an de majo la geedzoj Goodheir ekveturos el Rijeka perŝipe al Dubrovnik.

R.Š.

INTERNACIA PIEDIRADO tra VERKOR MONTARO

DE LA 5a ĜIS LA 13a DE JULIO 1985a

Verkoro Montaro estas la plej suda de la subalpaĵa regiono de la Montoj Alpoj; Ĝi estas konsiderata, kiel la plej bela mezalta regiono el Francio.

La etapoj konsistas el distancoj de 15-20 kilometroj, 500 ĝis 1000 kaj 1500 metroj de alteco. La kulmino atingas 2341 metrojn en "Le Grand Veymont".

La akceptejoj kaj interkona vespero okazos vespere la 5a de julio en "Centre de l'Épervière", "Valence/Rhône". Sed la vespero estas veturigoj sin ĝis "Saint-Laurent-en-Royans", de kie komencas piedirado dum sep etapoj ĝis "Die".

Oni dormas en tendoj. Ĉiu mateno post la matenmanĝo, oni komencas la tagmanĝo, individue transportata per lokaj transportoj (trajno, aŭtobusoj) dum kvar horoj. Tagmanĝo kaj ripozo, sekve du horoj en la sekunda tendumejo. Varna vespormanĝo.

Paroladoj kaj amuziĝoj, laŭ la bonvolo de la partoprenantoj. Kurso de Esperanto por komencantoj, se estas interesatoj.

Oni devas alporti ekipaĵon por ekskursi, t.e.: dormotendo, manĝotendo, manĝilaro kaj pluvŝirmilo. Estas konsilinde, ankaŭ alporti bazon, ĉar ĝi estas multekosta; tamen oni povas havi ĝin, je la prezo de cent Frankoj po persono.

Sendu la aliĝilon kaj korton antaŭ la 1a de majo, poste ĝi estas kvindek Frankojn pli, el: GABALDA - 20, rue des Jardins - 26000-Voiron 13a Valence. FRANCIO. Poŝtkonto: LYON 6 787 98 K.

PREZOJ

Korto:	ANTAŬKONTO:
Adreso:	
Tago por 8 tagoj, 400 Francaj Frankoj	
Por luo de tendoj (laŭvole) 100 Frankoj	

KVIZO PRI NEALIANCITECO

La ekipo Alemka-Ivona-Nensi akiris la duan pozicion

Trimembra ekipo de la Centro por kadroj en instruado kaj kulturo (CZ KUOIK) el Rijeka akiris la 2o-an de aprilo ĉi jare en la Kvizo pri nealianciteco la duan pozicion. En ĉi tiu jam tradicia konkurso, ĉiujare aranĝita en Đurđevac far Kroatia Esperanto-Ligo, oni konkursis en la scio pri du temoj: 1) Hindio, kaj 2) Internacia Junulara Jaro.

La kvizon partoprenis entute 17 ekipoj: po du ekipoj el Zagreb, Velika Gorica, Kutina, Vrbovec, Sisak, Varaždin, kaj po unu ekipo el Bjelovar, Đurđevac, Osijek, Pula kaj Rijeka. Do, entute 51 gekonkurintoj el 11 kroaciaj urboj. La ekipo el Rijeka konsistis el tri lernantinoj de la unua K3 klaso de la Centro por kadroj en instruado kaj kulturo (CZ KUOIK): Nensi Njegovan, Ivona Znaor kaj Alemka Žic. Ili tri estas bonegaj lernantinoj de Esperanto, fakultativa studobjekto en ilia lernejo, instruata du fojojn semajne po unu studhoron. Ĝia tiam, en ĉi lernejaro oni okazigis 42 studhorojn de Esperanto.

Ĉiu el tri ekipaninoj konkerintaj la duan pozicion ricevis premion po 2.000 dinaroj kaj po unu esperantlingvan libron ("Ridu per Esperanto" redaktitan far Tibor Sekelj). La vojaĝon al Đurđevac subtenis kaj ebligis la direktoro de la lernejo magistro Karlo Merle. La ekipon akompanis al Đurđevac kaj reen juna kaj nova membro de la Societo "A.Š.Turković".

La aliaj ekipoj, el aliaj urboj, havis pli ol unu akompananton.

Por partopreni la kvizon oni devis alproprigi sufiĉe ampleksan lernitaĵon pri Hindio, pri ĝia geografio, enloĝentaro, historio, kulturo, religio, literaturo, arto kaj pri ĝia nealiancita politiko. Samtiel oni devis bone konatiĝi kun la plej gravaj informoj pri la signifo kaj senco de la Internacia Junulara Jaro.

60 minutoj pri Esperanto- -disaŭdigo el Radio Rijeka

En la lasta monatoj unu el plej belaj sukcesoj atingita de esperantistoj en Rijeka okazis la 18-an de januaro 1935. Tiuun tagon, sabaton ekde 16-a ĝis 17-a horo, la tutajn 60 minutojn Radiostacio Rijeka dediĉis al Esperanto, okaze de la Dua renkontiĝo de la esperantista junularo el Kroatio en la Junulara kolonio "Loverke Kuke- nić" en Rijeka. Disaŭdigo estis rekta, viva, tielnomata "kontakto- -disaŭdigo" kun rekta telefona enŝalteblo de aŭskultanto. En la pro- paro kaj dum la kurado de la elsendo tre bone kaj tre profesie la- boris elmenaŭ tri ĵurnalistoj kaj kelkaj teknikistoj. Unu juna ĵur- nalisto kolektis surstrate dek mallongajn deklarojn enketinte ha- zardajn preterpasantojn. Poste, ĵurnalistino Ljiljana Jerkić vetera- non de la ĵugoslavia Esperanto-movado Mehon Jakupović kaj tiam ĵur- nalisto Davor Travaš gvidis longan interparolon, rekte elsenditan, kun vicprezidanto de E-societo "A. Turković". Intertempe oni dis- aŭdigadis muzikon, nome operajn ariojn kantitajn Esperante, kaj te- lefone gviditajn interparolojn kun aŭskultantojn.

Vere majstre gvidita elsendo: bela donaco al E-movado, sen- paga propagando, senpaga reklamo, senpaga faka elsendo al la aŭ- skultantaro ampleksanta ĉirkaŭ 500.000 personoj, sabate posttagmeze kiam la plejgranda nombro de la loĝantaro libertempas finsemajne malstreĉite apud la sonoj el radioricevilo. Pripensu nur kiu kaj kiam ricevas tiom da multekostajn minutojn je sia dispono ĉe iu ra- dio-stacio? Tre raraj povas esti tiaj okazoj kiam oni eblas kaj rajtas prezenti al la vasta publiko tiom da elektitajn informojn pri la movado ktp.

Ĉiuj kunvenoj de esperantistoj, laŭ la nombro de partopre- nantoj, estas ĝuste sensignifaj kompare kun la nombro de radio-aŭ- skultantaro, aŭ kompare kun la amaso de gazetarlegantoj, aŭ kompa- re kun la televiziaj rigardantoj. Ververe, preskaŭ nenian influon havus eĉ la plej grandaj renkontiĝoj de la esperantistaro sur la va- stan publikon, se pri tiuj eventoj ne skribus gazetoj, ne disaŭdi- gus radio-stacioj, ne elsendus televido.

Kion signifus la Dua renkontiĝo de la esperanta junularo el Kroatio, kie kunvenis ĉirkaŭ tridek gejunuloj, se tiu manifestacio

ne havus ian ajn reeĉon en publikaj informiloj? Ja, certe, tiuj dekdek gejunuloj estas aktivuloj kaj verŝajne ĉiu el ili agados en tio medio, en siaj organizo aŭ klaso, aŭ laborloko. Tamen ili estas nur tridek kaj kio estas tio kompare kun kelkaj centoj da miloj sur kiuj ĉiutage influas gazeto, radio, televizio? Tiel, dankon al Radio Rijeka.

La elsendo de Radio Rijeka estas interesa kiaj demandojn levas ĵurnalistoj, kiajn demandojn kaj kiajn dezirojn esprimas civitanoj, kion demandis kaj kion respondis esperantistoj. Eble la plej interesa por ni estus la rilato de la vasta publiko al Esperanto. Kion entute ĝi scias pri Esperanto, pri kio ĝi demandas, pri kio estas ĝi unuavice scivolema rilate al Esperanto kaj rilate al esperantistoj? Kiuj estas la unuaj, ĉefaj demandoj de la ordinara civitano, neŝarĝita per antaŭjuĝoj, kiam li renkontas Esperantiston?

Antaŭ ĉio: kion scias pri Esperanto ordinara loĝanto de Rijeka? Vidu ni tion laŭ la enketo farita de Ĵurnalista de Radio Rijeka. Dek hazardaj preterpasantoj surstrate, el kiuj 6 viroj kaj 4 inoj, ĉi-tiel respondis al la ĵurnalista demando "Kio estas Esperanto?":

1) Esperanto je vrst jezika, zar ne? (Esperanto estas speco de lingvo, ĉu ne?),

2) Jezik kojim se mogu sporazumijevati ljudi iz drugih zemalja, iz svih zemalja. (Lingvo per kiu povas interkompreniĝi homoj el aliaj landoj, el ĉiuj landoj),

3) E, to je međunarodni jezik. (Ha, tio estas internacia lingvo.),

4) Esperanto je jezik za međunarodno sporazumijevanje. (Esperanto estas lingvo por internacia interkompreniĝo.),

5) Esperanto, to vam je jezik koji se primjenjuje u cijelom svijetu. Je samo toliko znam o njemu. U budućnosti ćemo svi govoriti tim jezikom. Tečajevi se održavaju po cijeloj Jugoslaviji, a mislim i u Rijeci. (Esperanto, tio estas la lingvo aplikata en la tuta mondo. Nur tiom mi scias pri ĝi. En estonteco ni ĉiuj parolos tiun lingvon. La kursojn oni okazigas en la tuta Jugoslavio, kaj, mi pensas ankaŭ en Rijeka.),

6) Esperanto, to je jedan jezik koji se sastoji od više jezika. Ne znam ništa više. (Esperanto, tio estas unu lingvo konsistanta el pluraj lingvoj. Neniu plu mi scias.),

7) Ha, ne znam skoro ništa. (Ho, mi scias preskaŭ nenion.),

8) To je jezik svih ljudi svijeta. (Tio estas lingvo de ĉiuj homoj en la mondo.),

9) Tko zna esperanto, može se u cijelom svijetu snaći. (Tio scias Esperanton, tiu povas sin orienti en la tuta mondo.).

10) To je jezik za pametne ljude. (Tio estas lingvo por saĝaj homoj.).

Super la fono de milde muziko, la ĵurnalistino Ljilijane Jerkić starigis la unuan demandon: "Meho Jakupović je veteran među našim esperantistima. Druže Meho, Rijječani kažu da je to jezik za pametne ljude. Da li je to tako?" Post la respondo sekvis serio da demandoj:

- Kako se uči esperanto?

- Postoje li i neke posebne metode?

- Naučili ste generacije i generacije govoriti esperanto. Za vas kažu da ste esperantski djed. Što to znači?

- Kome ste esperantski djed od poznatih esperantista?

- U koliko vremena se može naučiti esperanto?

- Dakle, u godinu dana se može naučiti čitati, pisati i govoriti esperanto?

- U Rijeci ima mnogo esperantista. Koliko ih ima samo u vašem društvu?

- Mnogo ste putovali kao esperantist i mnogo ste ljudi upoznali. Bili ste na mnogim kongresima. Bili ste na važnoj funkciji Jugoslavenske esperantske federacije. Što sve vama znači?

- Čuli smo također da u vašu obitelj dolaze mnogi esperantisti. Čuli smo da osobno ugošćavate ljude iz cijelog svijeta. Poznato je da se esperantisti međusobno potpomažu, ugošćuju jedan drugoga. Pričajte nam malo o tome.

- Putujete svijetom i skupljate razne stvari. Čujemo da imate vrlo vrijednu filatelističku zbirku?

- Na kraju, što nam, druže Meho, možete reći hoće li esperanto postati međunarodni jezik?

Meho bone, trafe kaj koncize donis tre interesajn respondojn al tiuj demandoj. Denove oni sentas diskomuzikon kaj la voĉo de ĵurnalisto Davor Travaš sciigas aŭskultantojn:

- Sigurno ste prepoznali ovu glazbu, posebno ljubitelji opere. Bila je to arija iz opere Carmen. Veselin Damjanov pjeva je na esperantu!

- Povod da danas u ovoj emisiji malo više kažemo o esperantu je i jedan događaj: susret esperantske omladine Hrvatske koji se održava danas, sutra i prekosutra u Rijeci.

- Druže Škalamera, čuli ste što vaš najstariji član Meho Jakupović kaže o esperantu, što za njega znači taj esperanto. Kako

- Ne, u ovom trenutku neće to iznijeti na esperantu. Ali " " nije to bitno samo govoriti na esperantu, nego se boriti za neke druge društvene ciljeve, za društvene ideale, kao što sam rekao na početku, za bratstvo i jedinstvo, za mir...

- Za sve pozitivne ideale - aldonas Ĵurnalisto, kaj demandas: - Pitao sam za druga Ŝubsta. Ali, da li će biti ipak koje predavanje na esperantu?

- Ne. Neće biti predavanje na esperantu. Na esperantu će biti kulturno-umjetnički program večeras.

- U kojem sudjeluju mladi esperantisti? Demandas Davor.

- U kojem sudjeluju mladi esperantisti. I, mislim da je to to. To je stvaranje na esperantu. U svemu drugom su esperantisti ljudi kao i svi ostali. - tiel respondis Valter Ŝverko, sekretario de la E-societo "A. Ŝ. Turković".

- Najljepša hvala. Ĝis revido.

Denove muziko: Veselin Damjanov kantas esperante "Panjo" ("Mamma son tanto felice") kaj denove telefona kontakto kun aŭskultantino:

- Bonan tagon!

- Bonan tagon. Petrović na telefonu. Htjela bih vam se zahvaliti što ste našli malo vremena i za esperanto, da ga čujemo. Ja sam esperantistica. Dosad se esperanto jako malo čuo na radiju.

Malo? - respondas Davor. Bile su neke emisije na Radio Zagrebu. Mi zasad nemamo prilike i uvijeta da napravimo neku emisiju koja će ići u određenom terminu, ali ovakvim povremenim emisijama, mislim da vam ipak možemo pomoći.

- Vidite kakve se lijepe stvari čuju o esperantu od naših eminentnih esperantista.

- Ja sam stvarno ugodno iznenađen - diris Davor. Da li biste htjeli reći neku poruku na esperantu?

- Ja lično, da kažem?

- Vi lično, ako ste esperantista?

- Paco en mondo!

- Mir u svijetu. Najljepša vam hvala.

Hvala do videnja.

- Druže Ŝkalamera, simpatični su ovi naši razgovori o esperantu koji će za dvije godine slaviti stogodišnjicu. Međutim mislim da od samog rođenja neslužbenog međunarodnog jezika visi u zraku jedno pitanje, koje je danas možda aktualnije nego onda. Da li je esperanto, danas promatrajući, jedna utopija koju mi eto tako već sto godina vučemo nekako za sobom te pokušavamo oživjeti i plasirati među ljude da...

postane jedna općeljudska korisna stvar, koja će nas više povezati? Da li stvarno esperanto može biti taj element koji može povezati ljude? Ne kao utopija, nego kao budućnost mira u svijetu, kao što kaže naša slušateljica?

Post la longa respondo, Davor diras:

- Druže Škalamera, netko želi reći još nešto više na tu temu.

- Bonan tago. Želim izreziti pohvalu ovoj emisiji, koja je vrlo dobra. Mogle bi biti češće ovakve emisije koje populariziraju esperanto. - diras novanoncita súskultanto.

- Pa to ovisi o vama esperantistima - diras Davor.

Mislim da to ovisi i o Radio-Rijeci.

- Mi vrlo rado uskačemo. Pa vidite.

- Želim ovom prilikom pozdraviti drugu Mehu Jakupovića, koji je bio moj učitelj esperanta. Osim toga, mislim da bi netko mogao prenijeti poruku pjesme "Mia kanto".

- Ako nademo pjesmu "Mia kanto", mi ćemo je izrecitirati.

- Vidim - komentas Davor - da esperantisti vole, gotovo obožavaju svoj jezik i taj njihov fanatizam i entuzijazam da šire esperanto kao međunarodni jezik. Ja se zahvaljujem drugu Škalameri, što je pristao da dođe i da govori o tom nama još uvijek nepoznatom jeziku. Oprostite, dva milijuna u odnosu na šest milijardi ljudi ne predstavlja veliki postotak. Ali, mislim da ima budućnost.

- Prije nego završimo još bi htio netko da potvrdi moju misao?

- Dobar večer. Ja sam Đorđe Tumara, direktor Osnovne škole "Vladimir Gortan" na Vojaku. Htio bih pohvaliti esperantiste. Htio bih reći kakav eksperiment mi vršimo u školi ove godine. Dobili smo literaturu u kojoj se ističe da djeca daleko lakše uče strane jezike, ako prije učenja nekog stranog jezika uče Esperanto. Mi smo ove godine uveli u treće razrede esperanto, s time da dogodine ispitamo, jer u četvrtim razredima po zakonu djeca uče strani jezik u Hrvatskoj. Vidjet ćemo u kojoj mjeri je pomoglo učenje međunarodnog jezika boljem savladavanju njemačkog ili engleskog, koje uče u našoj školi.

- Rekao sam - komentas Davor - da su esperantisti veliki entuzijasti i da će uspjeti u svojoj namjeri da im jezik postane i međunarodno priznat. Druže Tumara, najljepše vam hvala.

- Hvala vama.

- Ja ću se zahvaliti drugu Škalameri, i nadam se da ćemo se uskoro ponovo naći. Reći ću "ĝis revido" ili do "ĝis resúdo".

- Dankon. Euala vama.

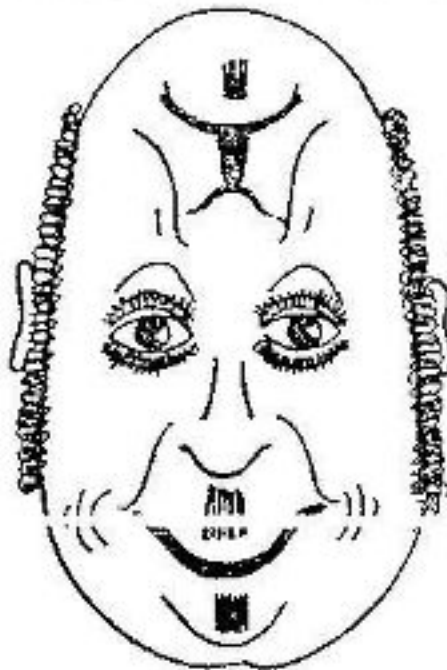
Muziko. Fino de la elsendo.

Nun komentu ni mem. Komentu ni koncize kaj mallonge.

Antaŭ ĉio, el ĉi tiu elsendo oni vidas kiel radio-stacio kaj ĝia ĵurnalisto rilatas al esperanto kaj al E-movado. Ĝenerale ni povus diri: tre bone. Sed, restas ankaŭ kelkaj antaŭjuĝoj, memkompreneble. Tio tamen ne gravas. Laŭ mia opinio, gravas io alia. Tre karakteriza estas la demando "Ĉu vi, esperantistoj, parolas Esperanton?". Tute atendebla kaj antaŭvidebla demando! Ĉar, kiu scius Esperanton, se ne esperantistoj? Kaj kie oni parolus Esperanton, se ne okaze de esperantistaj renkontiĝoj? Mi tute konsentas kun la asert ke oni ne devas nur paroli pri Esperanto, sed mi asertas ankaŭ ke ni esperantistoj nepre devas eluzi ĉiun okazon por paroli Esperanton. Jes, ni povas batali (ni tion faras kaj ni tion faros) por ĉiuj idealoj de nia patrujo kaj de nia socialisma komunumo, sed tion faras ankaŭ ĉiuj aliaj sociaj organizaĵoj. Ni emfazas: nia unuavica tasko estas disvastigadi Esperanton kaj ideon enhavantan la movado. Do, ni estu ekzemplo kaj modelo de la parolata Internacia Lingvo...

Rado Ŝkalamera

MI NE PAROLAS ESPERANTE

MI PAROLAS ESPERANTE

BONE INFORMITAJ DANK' AL NIA DELEGITO EN KEL

Vera Fabris, reprezentanto de esperantistoj el la regiono Rijeka (Istrio, Kroata Marbordo kaj Montara Distrikto) en KEL, aŭ pli ĝuste delegito de menciita regiono kaj membro de la Prezidantaro de KEL, bone plenumas sian devon informante nin pri ĉiuj decidoj faritaj en la kunsidoj de la Prezidantaro.

Ŝi sendas el Pula al Rijeka ampleksajn raportojn el kiuj ni povas klare ekscii kio okazas en nia movado en la respubliko Kroatio.

"Heliko", bedaŭrinde, ne havas tiom da spaco nek ĝi estas eldonata tiom ofte ke ni povu sur ĝiaj paĝoj publikigi ĉiujn raportojn de Vera nemallongigitajn.

Antaŭ ni, en la redaktejo de "Heliko", troviĝas kvar ĝiaj raportoĵ tajpitaĵ sur dektri paĝoj: la unua estas priskribo de la kunsido de la Prezidantaro de KEL okazinta la 22-an de decembro 1984, la dua estas raporto pri la kunsido okazinta la 16-an de februaro 1985, la tria nin informas pri la pasinta Internacia koretoraj festivalo de video kaj filmo en Esperanto, okazinta en Pula, kaj ankaŭ pri la vizito de junaj esperantistoj el Pula Ekspozicio de pretempa ĉinia kulturo en Zagrebo, kaj la kvara estas tute freŝa raporto pri la jarkunveno de la Esperanto-klubo "Juneco" en Pula.

Pri la unua raporto diru ni nur tute mallonge al enhavo de la kunsido. Temis pri la propono de la Komisiono por la junularaj demandoj, pri la seminario por la kadroj en Rijeka, pri la priskribo de nia societo "A.Ŝ.Turković" pri mona pruntedono (kredito), kaj pri iuj aliaj informoj. La Prezidantaro decidis pruntedoni fare de KEL 300.000 dinaroj al la societo "A.Ŝ.Turković" por "Vila Amfora". KEL donis jam en la jaro 1983 al "A.Ŝ.Turković" krediton en la sumo de 500.000 dinaroj. Nia societo "A.Ŝ.T." devas redoni la pruntedonitan sumon ĝis la fino de la jaro 1985-a. Se la societo ne povas plenumi sian devon, KEL ekposedos en la valoro de tiu sumo la havaĵon de "A.Ŝ.T."

Interalie, la Prezidantaro decidis ankaŭke la tagsalaĵo de SEH estu 1.000 dinaroj, aŭ 1.200 se oni prezentas la konton pli tranokto. Ĝis nun la tagsalaĵo, kiel kompenso por la ofica ĉeesto al kunsidoj de KEL, estis 800 dinaroj.

Plifortigi ekzistantajn societojn
kaj fondi novajn!

Vera Fabris informas nin pri la diskuto en la kunsido de la Prezidentaro de KEL pri la agadplanoj en sekvontaj kvin jaroj (1985 - 1990). La ĉefa tasko estos plifortigi la ekzistantajn societojn kaj fondi novajn. Tiu tasko entenas ankaŭ laboron por plilevigo de la lingva nivelo.

Oni emfazis ankaŭ ke la rolo de la centro kun la profesia aparato estas troigita kaj ke estonte oni devas pli multe labori por la solvo de la bazaj problemoj de la societoj ekster la centro.

Kvar respublikaj agadoj: Kumrovec, Burĝevac,
Fažana kaj Rijeka

Estas jam la lasta lasttempo por preparoj se oni deziras partopreni en iu el la kvar respublikaj agadoj planitaj en ĉi tiu jaro. En monato majo okazos en Kumrovec dutaga manifestacio "Revuo de la kulturarta Esperanta kreado". Pasintjare la Rijekanoj bone prezentis sian regionon en Kumrovec. Ĉu oni ripetos la saman ĉi-jare? Ĉu en la "Kvizo pri nealiancitateco" en Burĝevac troviĝos iu el nia regiono?

Por la Politika lernejo en Fažana oni devas pagi prolegantoj kaj iliaj elspezojn. Ĉu ankaŭ iu el nia regiono estas en Fažana?

"Renkontiĝo de la pioniroj el Kroatio" okazos en Rijeka, la societo en Rijeka tiuokaze devos kaj labori kaj elspezi monon. Preparu nin por tio.

Ĉar ĉi-jare ni celebros "La jaron de junularo", ni partoprenu ankaŭ en aliaj agadoj. Ekzemple, por ni estas tre interesa renkontiĝo en Grožnjan de Internacia ĥoro de pioniroj kaj de la Internacia muzika lernejo. La Muzika junularo postulas ke en la kadro de la tria turnuso partoprenu ankaŭ esperantistoj, kaj tial la Drama sekcio prezentos kun PIF iun spektaklon.

En la kadro de "La jaro de junularo" okazos verŝajne en Zagreb ekspozicio de la junulara gazetaro. Tie troviĝos loko por publikaĵoj en Esperanto. Ni sendu nian "Helikon"!

Rado Ŝkalamera laŭ la raportoj de Vera Fabris

EK "Juneco" en Pula planas:

Revivigi sekciojn draman, pupteatran,

ekskursen kaj beletran

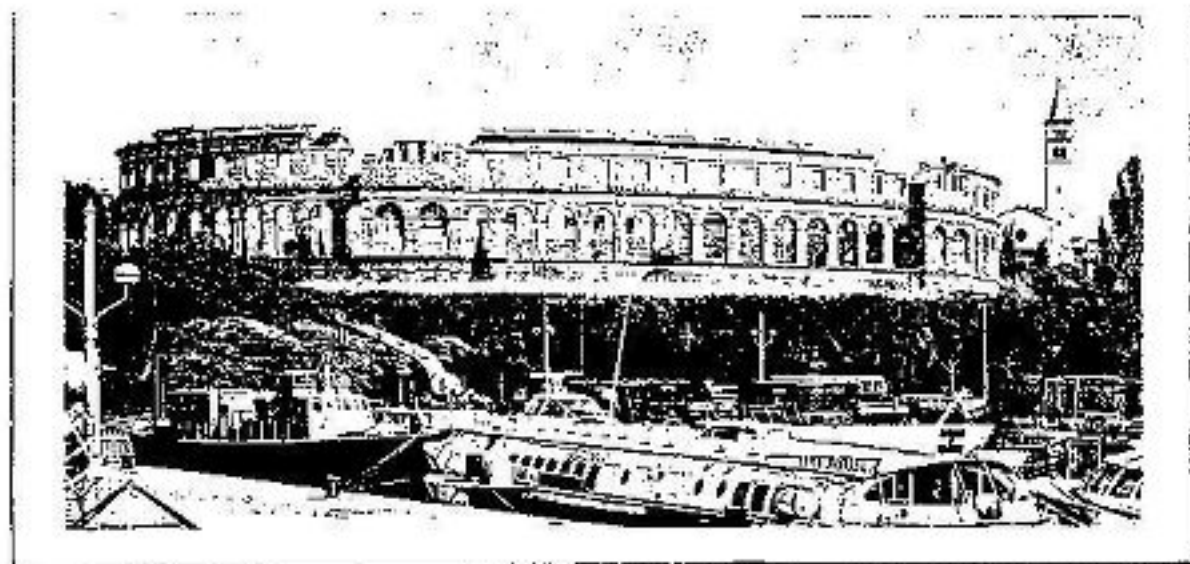
En Laborista domo "Fratoj Ribar" en Pula la unuan de marto ĉi-jare okazis jarkunveno de Esperanto-klubo "Juneco". Novelektita estraro konsistas el kvin membroj de la Prezidentaro: Vera Fabris, Goran Plavšić, Mirjana Bužleta, Anamarija Kelebić kaj Sanja Smoljan; kaj el tri membroj de la Kontrola komitato: Denis Ševarović, Sandra Oliva kaj Bianka Buždon.

Ekzameninte la agadon de la Klubo en la periodo inter du jarkunvenoj, oni konstatis sukcesan revivligon de la agado post foriro de la plimulto de la membraro en la studoj, sed oni emfazis ankaŭ ke oni devas konstante labori por pliarigi membraron. La Klubo havas nun 30 membrojn, precipe mezlernejanoj kaj elementlernejanoj, kaj po unu ĝia reprezentanto estas delegita en OK SSOH Pula, DVP kaj en la Prezidentaro de KEL.

Laborplano por la jaro 1985-a entenas ĉi tiujn postulojn: plifortigi kadraj potencoj, unuavice por gvidi A-kursojn en la lernejoj kaj por civitanoj; revivigi la laboron de la sekcioj drama, pupteatra, ekskursaj kaj beletra; malfermigo de la Klubo al ekstero - kunlaborante kun aliaj esperantistaj societoj, partoprenante en renkontiĝoj kaj korespondante.

Partoprenintoj de la jarkunveno estas konvinkitaj ke la estonta periodo estos ankoraŭ pli sukcesplena.

Vera Fabris

Intervjuinta
dr Domenika Vanić

INTERVJUOJ

Davor Jašek

Unu el ĉiomomente plejperspektivaj kaj plejserĉataj komponistoj en nia amuzmuziko naskiĝis en Doboĵ en la jaro 1954. Liaj gepatroj instigis lin en lia plej frua infaneco ke li okupigi per muziko, ĉar ili mem estis kaj ankaŭ nun estas muzikamantoj, same kiel ankaŭ lia frato Zoran, juna komponisto. Davor estis membro de la grupo "Tok života" (Fluo de vivo), kun kiu li surbendigis albumon. Poste li komencis sekvi la vojon de ververa komponisto. Suli-ĝas menciŝ nur ke li komponas por Tereza Kesoviĵa, Kiĉo Sla-binac, Keeniĵa Erker kaj Neda Ukraden. En "Zagrebfest 83" Kiĉo Slabinac venkis kun la komponaĵo de Davor "Kako naĉi pravi put" (Kiel trovi ĝustan vojon), kaj en la jaro 1984 venkis Ne-da Ukraden kun la komponaĵo de Davor "Oni serĉis unu Vanĵan" (Traĵi se jedan Vanĵa). Davor, do, trovis ĝustan vojon.

- Davor, kion vi opinias pri Esperanto?

- En Doboĵ ĉe konstrumezlernejo aktivas Esperanto - klubo ĉirkaŭ du jaroj. Prezidanto de la klubo estas profesoro Kotoriĉ, esperantisto jam 30 jaroj. Ĉar la muziko prenas mian tutan liberan tempon, mi ne estas membro de la Esperanto-klubo, sed mi estas tre impresita pri la fakto ke ĉiuj esperantistoj en la mondo havas la senton aparteni al unu granda familio. Eble ankaŭ mi iam estos membro de tiu bela familio.

Mi amas vin

De ĉie ekaperas vi efebe,
 robo parfumas post via voj',
 mia koro fride trenas ŝvebe,
 venu al mi reen, estu mira goj'.

Kiel nun mi povu senti vin detruie,
 ĉie sen vi nur ĥaos',
 Kaj la noktoj tristigas; pensu kiom ĝue,
 ĉu vi rememoras, estis la Eros'?

Songe mi revas ĉiam kun vi eĉ dibeĉi,
 pluvigas, pluvigas, tre melankolie,
 mia sopiro egas, provu ne riproĉi,
 jam sekrete fluas larmoj du envie.

Esperantigis R.Š.

Volim te

U svakom prolaziku vidim tebe,
 noga mišić na potpunoj nozi,
 stonim osjećanjima srce sebe,
 želim da te čujem, radosno užit moj.

Hoje bi me k' tebi povelu kad puže,
 dnu bez tebe kao je loš,
 sve su moći ljubavi kao misli duge,
 da li me se sjećaoš, kao zna da li još?

Volim te kad si dišer
 i kad silapam oči,
 dok miš potpuno jasni lije,
 volim te kao srebrno,
 što činja taci
 ko' priznaje tajno, bježe suze duje.

MUZIKA DAVOR JAŠEK

TEKST = DOMENICA V.

PJEVA = TEREZA K.

SAVEZ ZA ESPERANTO BOSNE I HERCEGOVINE
ESPERANTO-LIGO DE BOSNIO KAJ HERCEGOVINO

KONFERENCIJA ESPERANTO OMLADINE BIH
 71000 SARAJEVO, D. Ozme 7/IV, Tel. (071) 219-857, 34-400/78

Pionira Somero - Ozren

21 - 27. de junio 1985

Organiza sekretario de Esperanto-Ligo de Bosnio kaj Hercegovino Mate Zorić subskribis la leteron al nia societo "A.Š.Turković" en Rijeka. Per tiu letero (bedaŭrinde skribita nur kroat-serbe) li petas ke "Heliko" sciigu siajn legantojn pri la "Pionira Somero". Jen, ĉi-sube la sciigon:

-Esperanto-Ligo de Bosnio kaj Hercegovino okazigas Pioniran Someron ekde 21a ĝis 27a de junio 1985, sur Ozren. Pionira Somero havus laboran-amuzan karakteron. La labora parto konsistus el tri-hora instruado kaj el du prelegoj (interparoloj) pri adekvataj temoj potage. En kadro de amuza parto oni prezentados filmojn kaj "slajdojn", oni konkursados en figurarta kreado, en sporto, oni okazados kvizojn kaj maskobalojn.

Partoprenoprezo (tranokto, manĝo, programo) estas 4.900.-dinaroj, kun la eblo paki en du partoj ĝis la 10-a de junio 1985. Partoprenontoj estus la pioniroj kaj gejunuloj (9-15 jaraĝaj) el la tuta Jugoslavio. Al la instruktoroj alvenontaj kun kvin partoprenontoj ni oferteblas partoprenoprezon je 50%, kaj al alvenontoj kun dekkvin partoprenontoj tute senpagan partoprenon.

organizacioni sek.

Zorić - Mate

Esperanto en la "Enigmistika trajno '85"

La negoc-trajno "Rijeka-Express" la 23-an de marto 1985 estis nomita "Enigmistika trajno '85". Kiel ĉiun jaron ekde 1981a la unuan printempan sabaton oni enigmistikigas iun el negoc-trajnoj: en la jaro 1981 tiun veturanton sur la fervojlinio Zagreb-Beograd, en la jaro 1982 Beograd-Zagreb, en la jaro 1983 Zagreb-Split ("Marjan-Express"), 1984 Zagreb-Sarajevo ("Olimpio-Express), kaj ĉi-jare Zagreb-Rijeka. Ni atente sekvis enigmistikajn okazaĵojn vojaĝante sur tiu lastmenciita fervojlinio.

La pasaĝeroj estis disaŭdigile sciigitaj pri la agado de enigmistoj, organizita ĉi-jare de Kultur-arta societo de fervojistoj "Ivo Mihac" el Vraĝdin. Kvin ekipoj konkursis en diversaj enigmistaj kategorioj, kaj samtempe la pasaĝeroj ankaŭ estis sciigitaj, ĉar al ili estis disdividita diversspeca enigmistika literaturo: "Ĉvor", "Mini Ĉvor", "Džoker", "ZEZ", "Zabavnik" kaj aliaj pe-re kiu ili povis partopreni en premiludo.

Inter disdividita literaturaĵo troviĝis ankaŭ propaganda flugfolio de la Ligo de Jugoslaviaj fervojistoj esperantistoj (JAFE). Tre bele komponita sur kvar paĝoj, la flugfolio sciigas legantojn pri la elementoj de Esperanto kaj pri ĝiaj interesoĵoj, pri ĝiaj avantaĝoj, pri tio kiel lerni ĝin kaj fine oni citas el la perolado de Tito en la jaro 1953-a la emfazon de la bezono de internacia lingvo alproksimiĝanta la homaron. Finfine troviĝas la listo de la Esperanta literaturo havebla ĉe Jugoslavia asocio de fervojistoj esperantistoj. Unue min surprizigis la ricevita flugfolio kaj poste ĝia enhavo: mallonge, klare, nealtudeme. La menciita literaturo ververe estas malmultekosta (ekde 50 ĝis 150 dinaroj, kun 20% da rabato se oni mendas pli da ekzempleroj aŭ kompletan liston).

Mi kredas ke "Heliko" laŭdus la organizinton de la "Eni-

smistika trajno" de KUDŽ "Ivo Mihac", kaj ankaŭ la eldoninton de la flugfolio. Mia opinio "Heliko" publikigendus la liston de la literaturo kaj tiel igi ĝin pli alireblan kaj pli konatan al la Esperanto-legantoj.

Esperanto vivas!

Josip Karneluti

P.s. "Heliko" entute konsentas kun Josip Karneluti. Jen ĉi-sube foto-represon de la lasta (kvare) paĝo de menciita flugfolio:

Iskoristite priliku i odmah naruĉite naŝa izdanja:

ESPERANTO ZA ŽELEZNIČARE – udžbenik, ĉitanka, reĉnik – sve u jednoj knjizi od G. Sredića.

Cena: 450,- din.

INTERNACIA KONVENCIO PRI FERVOJA VARTRAFIKO (ICIM), u prevodu J. Zupanića.

Cena: 100,- din.

PRIRUČNIK ZA KONVERZACIJU na francuskom, nemaĉkom, engleskom, italijanskom i esperantu.

Cena: 50,- din.

MAĻA ŽELEZNIČKA TERMINOLOGIJA: srpskohrvatski-esperanto i esperanto-srpskohrvatski sa 3.000 stručnih izraza.

Priredili: J. Zupanić i Lj. Sekereš

Cena: 100,- din.

ESPERANTO MEĐU ŽELEZNIČARIMA (40 godina esperantskog pokreta među železničarima Jugoslavije) od G. Macića

Cena: 50,- din.

NARUĐBE PRIMA: Savez železničara esperantista Jugoslavije, Beograd, pošt. fah 563.

Pri narudžbi od najmanje 10 pojedinačnih primeraka ili pri narudžbi celog kompleta odobravamo popust do 20%.

Seminario por aktivuloj de la sociaj organizoj

Seminario, kies organizinto estas la Komunuma konferenco de la Ligo de Socialista Junularo Rijeka, okazis en Fuzine ekde la 8-a ĝis la 10-a de februaro. En la seminario partoprenis ĉirkaŭ kvardek gejunuloj, reprezentantoj de tiuj ĉi organizoj: Junulara kooperativo, Ligo de feriantoj, Ruĝa Kruco, Ligo de skoltaj, "Popola Teĥniko", Muzika Junularo, "Niaj Infanoj" kaj ankaŭ reprezentanto de Esperantista junularo. El esperantistoj partoprenis bedaŭrinde nur unu, ĉar kelkaj aliaj ne venis; oni ne scias kial.

Pri la socia kaj ekonomia pozicio de Jugoslavio kaj de Rijeka prelegis Zoren Klarić, sekretario de la Komisiono por soci-ekonomiaj rilatoj de la Socialisma Asocio de Laboranta Popolo. Pri la temo "Junulara ideo cirkulado" prelegis Franjo Butorac, plenum-sekretario de Komunuma konferenco de la Ligo de Kroaciaj Komunistoj (OKSKH) Rijeka. Renata Godek faka politika laboranto en Respublika Konferenco de la Ligo de Socialista Junularo de Kroatio (RKSSOH), prelegis pri la rilatoj inter la sociaj organizoj kaj la Ligo de Socialista Junularo.

Interesa estis la diskuto sub la gvido de Stojanka Todorović (OKSSOH Rijeka) pri la program-orientiĝo.

Oni konkludis ke la seminario sukcesis, ke la partoprenintoj aŭdis multe da intereso. Utilas multe ke esperantista junularo estu ĉiam forte ligita kaj enradikigita en la vivo de la tuta junularo, kunlaborante kun ĉiuj sociaj organizoj en la kadro de la Ligo de Socialista Junularo.

Robert Barbir

Seminario por aktivuloj de la sociaj organizoj

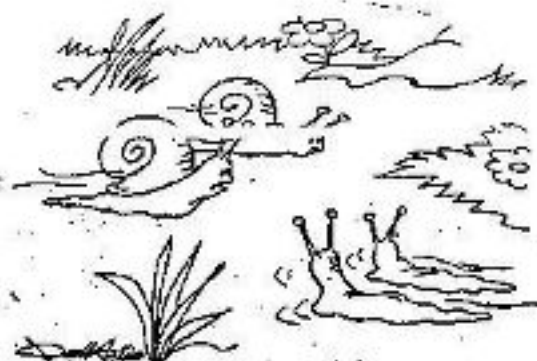
Seminario, kies organizinto estas la Komunuma konferenco de la Ligo de Socialista Junularo Rijeka, okazis en Fuzine ekde la 8-a ĝis la 10-a de februaro. En la seminario partoprenis ĉirkaŭ kvardek gejunuloj, reprezentantoj de tiuj ĉi organizoj: Junulara kooperativo, Ligo de feriantoj, Ruĝa Kruco, Ligo de skoltaj, "Popola Teĥniko", Muzika Junularo, "Niaj Infanoj" kaj ankaŭ reprezentanto de Esperantista junularo. El esperantistoj partoprenis bedaŭrinde nur unu, ĉar kelkaj aliaj ne venis; oni ne scias kial.

Pri la socia kaj ekonomia pozicio de Jugoslavio kaj de Rijeka prelegis Zoran Klarić, sekretario de la Komisiono por soci-ekonomiaj rilatoj de la Socialisma Asocio de Laboranta Popolo. Pri la temo "Junulara ideo cirkulado" prelegis Franjo Butorac, plenum-sekretario de Komunuma konferenco de la Ligo de Kroaciaj Komunistoj (OKSKH) Rijeka. Renata Godek faka politika laboranto en Respublika Konferenco de la Ligo de Socialista Junularo de Kroatio (RKSSOH), prelegis pri la rilatoj inter la sociaj organizoj kaj la Ligo de Socialista Junularo.

Interesa estis la diskuto sub la gvido de Stojanka Todorović (OKSSOH Rijeka) pri la program-orientiĝo.

Oni konkludis ke la seminario sukcesis, ke la partoprenintoj aŭdis multe da interesaĵoj. Utilas multe ke esperantista junularo estu ĉiam forte ligita kaj enradikigita en la vivon de la tuta junularo, kunlaborante kun ĉiuj sociaj organizoj en la kadro de la Ligo de Socialista Junularo.

Robert Barbir

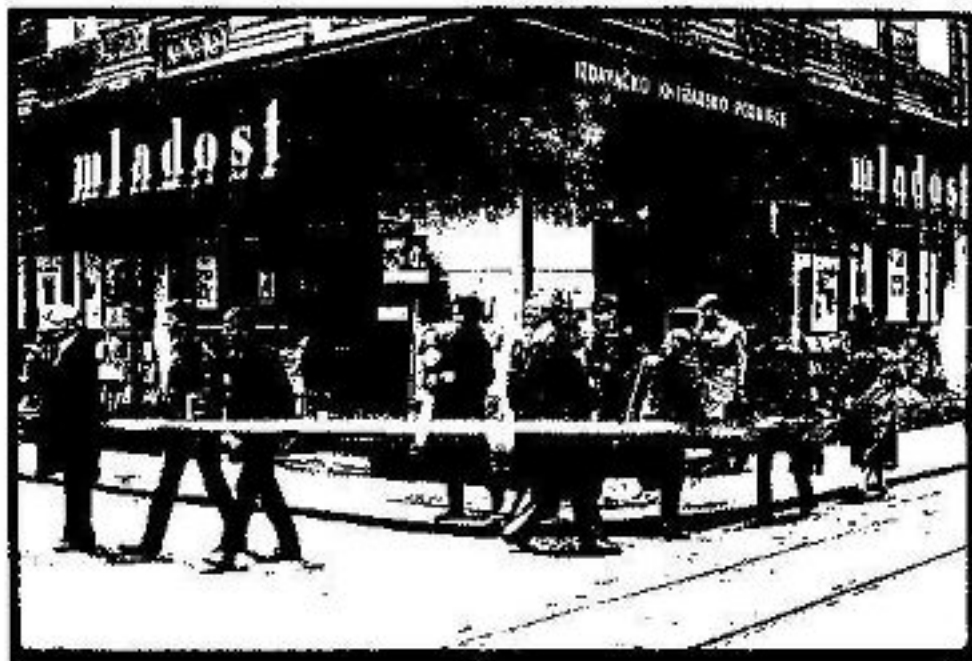
- Iziĝe da amo zalutaj meĉu nuditel

Bildkarto el Zagreb

Josip Kernaluti fotis por "Heliko" kelkajn bildojn el Zagreb. Kvankam la bildo montras al ni okazintaĵon pasintjaron, nome el la 15-a de decembro, ni opinias ke ĝi tamen indas ilustrati "Helikon".

Temas pri Zamenhofa tago, samtempo pri la Tago de la Esperanta libro. La bildo montras al ni montrofenestron de la zagreba librejo "Mladost", troviĝanta en la centro de la urbo. Oni vidas en la montrofenestro Esperantajn librojn.

Similan malgrandan ekspozicion de la Esperanta libro ni devus praktiki pli ofte en multaj trafikaj okazoj. Josip Kernaluti prave kaj ĝuste emfazas ke oni pli ofte doncadu Esperantajn librojn al amikoj de Esperanto.

Savez za esperanto Hrvatske je potpisnik "Društvenog dogovora : planiranju, koordinaciji i provođenju međunarodne suradnje društvenih organizacija i udruženja građana u SRH", te na temelju odredaba istog donosi:

P R A V I L A

O PLANIRANJU, KOORDINACIJI I PROVOĐENJU OBLIKA MEĐUNARODNE SURADNJE OSNOVNIH ORGANIZACIJA, DRUŠTAVA, SAVEZA I ORGANA SAVEZA ZA ESPERANTO HRVATSKE

1. Na temelju ustavnih načela, da su svi organi, organizacije i pojedinci u našoj zemlji obavezni polaziti od osnovnih načela međunarodne politike SFRJ, Savez za esperanto Hrvatske, njegovi organi i organizacije, prihvaćajući ove principe, će se zalagati za razvijanje suradnje s odgovarajućim organizacijama u inozemstvu, sa organizacijama u nesvrstanim zemljama i zemljama u razvoju u cilju zbližavanja među narodima, upoznavanja kulture, širenja razumijevanja u borbi za mir i prevaziženje blokovske podijeljenosti, boreći se za jezičnu ravnopravnost i koristeći međunarodni jezik esperanto za ostvarivanje tih ciljeva.
2. Organizacije i organi Saveza za esperanto Hrvatske dužni su planirati oblike međunarodne suradnje za jednogodišnje razdoblje. Međunarodne kongrese i konferencije potrebno je radi osiguranja šire podrške planirati unutar srednjoročnog razdoblja.
3. U cilju racionalnosti suradnje, angažiranja kadrova i materijalnih sredstava te sprečavanja stihijnosti utvrđuju se slijedeći oblici suradnje:
  - osnovne organizacije i društva trebaju razvijati suradnju na bazi reciprociteta sa sličnim organizacijama, društvima ili klubovima u svijetu uz preporuku da svako društvo razvija suradnju sa sličnim društvom u nekoj od nesvrstanih zemalja, tako da ovaj oblik suradnje u okviru esperantskog pokreta bude oživotvorenje ustavnih načela i principa područstvljenja međunarodne suradnje.
  - općinski i regionalni savezi, vodeći računa o suradnji osnovnih organizacija i društava na svom području sa sličnim u pojedinim zemljama, objedinjuje tu suradnju na principima širenja iste sa onom zemljom u kojoj ima najveći broj organizacija i društava s kojima se surađuje. Treba razvijati suradnju s drugim savezima kako ne bi došlo do dupliranja oblika međunarodne suradnje.
  - republički savez koordinira suradnju sa onim savezima zemalja s kojima surađuju njegove osnovne organizacije, društva, općinski i regionalni savezi te inicira suradnju i sa drugim područjima.

- vodeći računa o specifičnoj organiziranosti esperantskog pokreta u svijetu, suradnja sa specijaliziranim organizacijama vrši se na nivou republičkog saveza odnosno specijalizirane organizacije ukoliko postoji.
4. Prilikom planiranja oblika međunarodne suradnje potrebno je izraditi program koji treba sadržavati:
    - sadržaj suradnje i razlog njenog uspostavljanja,
    - način i oblike kako će se provoditi,
    - broj učesnika (delegacija, grupa, ili pojedinaca i barem orijentaciono strukturu ako ne sastav delegacije),
    - vrijeme održavanja manifestacije,
    - predviđene materijalne troškove i izvore financiranja.
  5. Planovi i prijedlozi za održavanje svih međunarodnih manifestacija i drugih oblika suradnje trebaju se dostaviti kao plan za narednu godinu Komisiji za međunarodnu suradnju Saveza za esperanto Hrvatske, do lipnja tekuće godine.
  6. U cilju uspješnosti realizacije programa međunarodne suradnje za sve oblike suradnje vršit će se neophodne konzultacije sa društveno-političkim organizacijama, zainteresiranim organima i organizacijama u republici, zajednici općina ili općini ako oblik planirane suradnje odgovara tom nivou, te organima vlastite organizacije u republici i federaciji.
  7. Po završetku manifestacije potrebno je sagledati njezine rezultate te sačiniti izvještaj u kojem je potrebno naznačiti osim ocjene suradnje i preuzete obaveze za daljnju suradnju te takav materijal također dostaviti Komisiji.
  8. Zadatak komisije je da prati oblike međunarodne suradnje u Savezu za esperanto Hrvatske, koordinira, daje prijedloge i sugestije u vezi pojedinih oblika suradnje, vodi pregled i evidenciju istih, osigurava oblik međusobnog informiranja sa nosiocima međunarodne suradnje te predočava Predsjedništvu na uvid evidenciju međunarodnih oblika suradnje. Komisija za svoj rad odgovara Skupštini i samostalna u predlaganju konačnog materijala plana međunarodne suradnje sačinjenog prijedloga iz osnovnih organizacija i saveza za narednu godinu, Komisija suraduje s Predsjedništvom i daje mu na raspravu materijale ukoliko u programu dolazi do izmjena koje u planu nastaju tokom godine, te prijedloga za organiziranje ad hoc akcija. Plan se usvaja na Skupštini koncem tekuće godine za narednu godinu i tek tada je punovažan i po njemu se može početi s pripremanjem.
  9. Komisija dostavlja materijal Komisiji u SSRNH za planiranje i usklađivanje međunarodne suradnje društvenih organizacije i udruženja građana na nivou Republike, s njom suraduje i konzultira se o planiranim manifestacijama te joj dostavlja tražene planove i izvještaje.

